

Pytania i odpowiedzi

w zakresie poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020

SPIS TREŚCI

1	Zmiana umowy ramowej o warunkach i sposobie realizacji LSR	<u>na stronie 3</u>
2	Beneficjent poddziałania 19.2	<u>na stronie 3</u>
3	Inkubatory przetwórstwa lokalnego produktów rolnych	<u>na stronie 13</u>
4	Terminy odnoszące się do pomocy w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej	<u>na stronie 15</u>
5	Dofinansowanie z PUP	<u>na stronie 16</u>
6	Dofinansowanie z innego programu operacyjnego	<u>na stronie 17</u>
7	Podjęcie działalności gospodarczej podczas urlopu macierzyńskiego	<u>na stronie 18</u>
8	Prowadzenie/ Zlikwidowanie działalności zagranicznej	<u>na stronie 18</u>
9	Definicja środka transportu	<u>na stronie 19</u>
10	Limit na zakup środków transportu	<u>na stronie 26</u>
11	Koszty kwalifikowalne/zakres wsparcia	<u>na stronie 28</u>
12	Wkład własny	<u>na stronie 42</u>
13	Wkład rzeczowy	<u>na stronie 44</u>
14	Miejsce zamieszkania a miejsce prowadzenia działalności	<u>na stronie 48</u>
15	Ubezpieczenia osób fizycznych w KRUS/ZUS	<u>na stronie 52</u>
16	Zmiana sposobu użytkowania nieruchomości	<u>na stronie 57</u>
17	Utworzenie i utrzymanie miejsca pracy	<u>na stronie 57</u>
18	Utworzenie miejsca pracy/samozatrudnienie	<u>na stronie 60</u>
19	Utrzymanie działalności gospodarczej	<u>na stronie 63</u>
20	Dochód z niekomercyjnej infrastruktury	<u>na stronie 65</u>
21	Kody PKD	<u>na stronie 66</u>
22	Ustalenie wysokości wsparcia na podejmowanie działalności gospodarczej	<u>na stronie 68</u>
23	Projekt grantowy	<u>na stronie 69</u>
24	Operacja własna LGD	<u>na stronie 70</u>
25	Wykorzystanie budżetu LSR	<u>na stronie 71</u>
26	Wnioski, Instrukcje Procedury oraz Biznes PLAN	<u>na stronie 72</u>

L.p.	Pytanie/wątpliwość	Odpowiedź/stanowisko
1. Zmiana umowy ramowej o warunkach i sposobie realizacji LSR		
1.	Zmiana procedur oceny i wyboru operacji oraz procedur wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych.	Wszelkie zmiany dotyczące procedur wyboru i oceny nie wymagają zmiany umowy ramowej, jednak powodują konieczność każdorazowego poinformowania oraz uzgodnienia z właściwym Zarządem Województwa (§ 10 ust. 6 i 7 umowy ramowej), przy czym zmiany proponowane przez LGD nie mogą stać w sprzeczności z warunkami, o których mowa w § 10 ust. 3 umowy ramowej, m.in. wpływać na zmniejszenie liczby punktów otrzymanych przez LGD w poszczególnych kryteriach w ramach oceny LSR.
2. Beneficjent poddziałania 19.2		
1.	Czy spółki z o.o. mogą ubiegać się o przyznanie pomocy na operacje w zakresie „rozwijanie działalności gospodarczej”?	Spółki z o. o. będąc osobami prawnymi są podmiotami, które mogą ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania 19.2 (zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR”), w tym także w ramach rozwijania działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia LSR. Należy jednak pamiętać, że podmiot taki musi spełniać warunki określone w § 7 rozporządzenia LSR, w tym warunek dotyczący wykonywania działalności gospodarczej (§ 7 ust. 1 pkt 1).
2.	Czy kościelna jednostka organizacyjna może uzyskać wsparcie na realizację operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej w ramach poddziałania 19.2?	Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), o pomoc w ramach zakresu rozwijania działalności gospodarczej może ubiegać się podmiot będący osobą prawną, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym lokalną strategią rozwoju (LSR), albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR. Jednocześnie, zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia, w przypadku podmiotu

wykonywającego działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, warunkiem przyznania pomocy jest prowadzenie przez ten podmiot mikroprzedsiębiorstwa albo małego przedsiębiorstwa (w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu). Ponadto, rozporządzenie określa dodatkowe warunki jakie wnioskodawca musi spełnić, aby otrzymać pomoc w ramach poszczególnych zakresów. W zakresie rozwijania działalności gospodarczej pomoc na operację jest przyznawana m.in. jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (§ 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia). Jasnym jest zatem, że podmioty, które nie prowadzą działalności gospodarczej oraz te które działalność gospodarczą prowadzą, ale nie mają do niej zastosowania przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.), są wyłączone z możliwości ubiegania się o wsparcie w zakresie określonym jako „rozwijanie działalności gospodarczej”. Art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w wyliczeniu rodzajów działalności do której nie stosuje się przepisów tej ustawy nie zawiera odniesień do działalności prowadzonej przez kościelne osoby prawne.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Zgodnie z przywołanymi przepisami, wpis do rejestru przedsiębiorców w KRS nie stanowi cechy konstytucyjnej pojęcia „przedsiębiorca”. W wyroku z dnia 19 marca 2014 r. sygn. Akt I C SK 364/13, Sąd Najwyższy zauważył, że „w orzecznictwie tak Sądu Najwyższego, jak i sądów administracyjnych oraz powszechnych konsekwentnie od wielu lat wyrażany jest pogląd, że stosowany wpis nie jest warunkiem niezbędnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy, gdyż decyduje o tym jedynie faktyczne podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej (art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legitymizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności”. W świetle powyższego oraz mając na uwadze, że kościelne osoby prawne posiadają osobowość prawną, a z przepisów

		<p>ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1169 oraz z 2014 r. poz. 498) wynika, że mogą one prowadzić działalność gospodarczą – kościelną osobę prawną należy traktować jako przedsiębiorcę, jeżeli wykonuje działalność gospodarczą. Należy przy tym zaznaczyć, że wpis do rejestru przedsiębiorców jako przesłanka dopuszczalności podjęcia i wykonywania działalności gospodarczej nie ma charakteru bezwzględnego. Przepisy nie wymagają rejestracji kościelnych osób prawnych w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Katalog podmiotów wpisywanych do rejestru przedsiębiorców w KRS zawarty w art. 36 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1203 z późn. zm.) jest konsekwencją obowiązku rejestrowego nałożonego na te podmioty przez ustawy materialne. Takiego obowiązku nie przewiduje ustawa o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej w odniesieniu do kościelnych osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą. Podobnie, np. uczelnie w rozumieniu Prawa o szkolnictwie wyższym, nie podlegają wpisowi do rejestru przedsiębiorców, a mogą podejmować i wykonywać działalność gospodarczą, o ile statut tych osób prawnych wyraźnie tak stanowi.</p> <p>W przedmiotowej sprawie należy ponadto zwrócić uwagę na konieczność spełnienia przez wnioskodawcę podstawowego, cytowanego na wstępie (§ 3 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia), warunku umożliwiającego ubieganie się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Z informacji zawartych w opisie stanu faktycznego wynika, że przedmiotowa kościelna jednostka organizacyjna nie posiada osobowości prawnej (nie jest kościelną osobą prawną), a więc nie spełnia warunku wskazanego w § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Z opisu stanu faktycznego oraz załączonych dokumentów nie wynika jednocześnie, czy spełnia warunek określony w § 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, tj. jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.</p>
3.	Czy osoby fizyczne mogą ubiegać się o dofinansowanie realizacji operacji innych niż związane z podejmowaniem działalności gospodarczej? Czy można w LSR określić zamknięty katalog rodzajów beneficjentów uprawnionych do ubiegania się o dofinansowanie w ramach poszczególnych przedsięwzięć LSR, który nie uwzględnia wszystkich rodzajów podmiotów uprawnionych do ubiegania się	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) nie wprowadza literalnych ograniczeń w zakresie możliwości ubiegania się przez osobę fizyczną o pomoc w zakresie innym niż „podejmowanie działalności gospodarczej”, natomiast ze specyfiki poszczególnych zakresów może wynikać takie ograniczenie (np. zakres „budowa lub przebudowa

	<p>o pomoc, określonych w rozporządzeniu MRiRW z dnia 24.09.2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014–2020?</p>	<p>publicznych dróg gminnych lub powiatowych”). Obowiązujące przepisy regulujące zasady wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz regulujące kwestię rozwoju lokalnego z udziałem lokalnej społeczności nie wprowadzają ograniczenia w zakresie określenia w LSR grupy podmiotów do których kierowana będzie pomoc ze środków LSR. Niemniej jednak należy pamiętać, że każde ograniczenie w takim zakresie musi wynikać ze specyfiki obszaru i być poprzedzone gruntowną analizą. Wydaje się przy tym, że najlepszym rozwiązaniem byłoby odzwierciedlenie tego typu ograniczenia w lokalnych kryteriach wyboru.</p>
<p>4.</p>	<p>Czy istnieją przesłanki wykluczające członków zarządu LGD z aplikowania o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2 (dot. działań związanych z podejmowaniem lub rozwijaniem działalności gospodarczej)?</p>	<p>Zgodnie z art. 34 ust. 3 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”, zadania LGD obejmują opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury wyboru oraz obiektywnych kryteriów wyboru operacji, które pozwalają uniknąć konfliktów interesów, gwarantują, że co najmniej 50 % głosów w decyzjach dotyczących wyboru pochodzi od partnerów niebędących instytucjami publicznymi i umożliwiają wybór w drodze procedury pisemnej. Jednocześnie, zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz.U. poz. 378), zwanej dalej „ustawą RLKS”, wsparcie, o którym mowa w art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013 (w tym w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020), nie przysługuje, jeżeli podczas dokonywania wyboru operacji nie zastosowano określonej w LSR procedury zapewniającej bezstronność członków rady. Należy także zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 4 ust. 3 pkt 4 ustawy RLKS, organem do którego właściwości należy wybór operacji w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia nr 1303/2013 może być zarząd LGD, jeżeli w statucie LGD przewidziano, że zadania te należą do właściwości zarządu. Wówczas, zgodnie z art. 4 ust. 7 ustawy RLKS, art. 17 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy RLKS stosuje się odpowiednio do zarządu LGD.</p>

5.	Czy osoba zatrudniona u innego pracodawcy w pełnym wymiarze pracy podejmując działalność gospodarczą we własnym imieniu oraz zgłaszając się do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonania tej działalności spełni warunki przyznania pomocy? Czy może skorzystać z ulgi dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą i opłacać składki na ubezpieczenia społeczne w mniejszej wysokości?	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570 oraz z 2016 r. poz. 1390), pomoc na operację w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” jest przyznawana jeżeli operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:</p> <p>a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub</p> <p>b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p> <p>Rozporządzenie LSR nie wprowadza ograniczeń w zakresie możliwości skorzystania przez osoby podejmujące działalność gospodarczą z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w mniejszej wysokości.</p>
6.	Jeśli beneficjent chce sięgnąć po środki na podejmowanie działalności gospodarczej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” to jeśli w przeszłości pozyskał środki na podejmowanie działalności np. z Urzędu Pracy to czy ta sytuacja dyskwalifikuje go z grona beneficjentów?	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit a) rozporządzenia - pomoc na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, m.in. jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie.</p> <p>Wobec tego, podmiotowi, który będzie ubiegał się o wsparcie na podejmowanie działalności gospodarczej - pomoc może być przyznana tylko raz w okresie realizacji PROW na lata 2014-2020.</p> <p>Jednocześnie, jeśli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w ostatnich dwóch latach poprzedzających złożenie wniosku uzyskał pomoc na podjęcie działalności</p>

		gospodarczej - nie będzie możliwe przyznanie premii.
7.	Czy o pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną nie mieszkający na obszarze objętym LSR?	<p>Zgodnie z § 3 ust1 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, o pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną jeżeli:</p> <p>a) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,</p> <p>b) jest pełnoletni,</p> <p>c) ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR- w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015.poz.584 z późn.zm.)</p> <p>d) miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR- w przypadku, gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015.poz.584 z późn.zm.)</p> <p>Reasumując osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2015 poz.584 z późn.zm) może ubiegać się o pomoc na rozwój działalności gospodarczej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pod warunkiem, że miejsce wykonywania tej działalności znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR.</p>
8.	Czy o pomoc na rozwój działalności gospodarczej mogą ubiegać się inne poza spółką cywilną - spółki? Jakie są zasady dla spółek?	<p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, pomoc na rozwój działalności gospodarczej jest przyznawana osobom prawnym (jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddział znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR) albo jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną (jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR). W praktyce oznacza to, że o pomoc w ramach rozwijania działalności gospodarczej mogą ubiegać się: spółki prawa cywilnego oraz spółki prawa handlowego. Szczegóły dotyczące przyznania pomocy w/w podmiotom zostały opisane w w/w rozporządzeniu oraz Instrukcji wypełniania wniosku o przyznanie pomocy.</p>

9.	<p>Czy Centrum Integracji Społecznej (tzw. CIS) może być beneficjentem działania Tworzenie lub Rozwój Inkubatorów Przetwórstwa Lokalnego, przy następującym statusie prawnym:</p> <p>- CIS działa i prowadzi działalność gospodarczą w oparciu o swój Statut nadany przez Wojewodę oraz ustawę o zatrudnieniu socjalnym z 13 czerwca 2003 r.- nie jest rejestrowany w KRS ani w CEiDG, CIS jest samorządową jednostką budżetową i w jego imieniu występuje Wójt - prawny reprezentant i stąd kolejne pytanie czy beneficjentem byłby CIS czy właściwie będzie to Gmina a może w ogóle Gmina powinna występować jako bezpośredni beneficjent?</p>	<p>Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-20120, pomoc jest przyznawana na operacje dotyczące tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, podmiotom będącym przedsiębiorstwami spożywczymi w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 6, str. 463, z późn. Zm.), w których jest wykonywana działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności wykonywanej w tym inkubatorze jest przetwarzanie żywności.</p> <p>Podmioty, które mogą ubiegać się o przyznanie pomocy m. in. na operacje dotyczące tworzenia inkubatorów przetwórstwa lokalnego zostały określone w § 3 w/w rozporządzenia.</p> <p>Z analizy przesłanych informacji wynika, iż Centrum Integracji Społecznej nie jest podmiotem uprawnionym do składania wniosków o przyznanie pomocy.</p> <p>Warunek ten byłby spełniony w przypadku, kiedy Wnioskodawcą byłaby Gmina.</p> <p>Jednocześnie należy wziąć pod uwagę, iż wykonanie zakresu rzeczowego operacji musi uwzględniać spełnienie innych wymagań wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązującego.</p>
10.	<p>Czy zakłady budżetowe, które prowadzą działalność gospodarczą, mogą być beneficjentami inicjatywy LEADER.</p>	<p>Samorządowy zakład budżetowy jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną utworzoną przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, której przepisy nie nadają zdolności prawnej, w związku z czym działają w imieniu i na rachunek jednostki, która ją powołała. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż beneficjentem pomocy nie będzie samorządowy zakład budżetowy lecz ewentualnie jednostka samorządu terytorialnego, która go powołała. Jednakże zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w przypadku, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy</p>

		<p>wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.</p> <p>W przypadku gdy jednostka samorządu terytorialnego prowadzi działalność gospodarczą, również przez założone zakłady budżetowe i występuje w imieniu zakładu budżetowego należy traktować ją jako przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w zakresie w/w. działalności. Jednostki samorządu terytorialnego prowadzące działalność gospodarczą nie można zakwalifikować do kategorii MŚP w rozumieniu Załącznika nr 1 do Rozporządzenia 651/2014, tym samym nie mogą być beneficjentami pomocy udzielonej na podstawie ww. rozporządzenia</p>
11.	<p>Zgodnie z treścią § 7 ust. 1 rozporządzenia „podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie przez co najmniej 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal wykonuje tę działalność.</p> <p>Mając na uwadze powyższe zwracamy się z zapytaniem, czy o przyznanie pomocy będzie mogła ubiegać się spółka cywilna (spółka dwóch osób fizycznych wykonujących w swoim imieniu działalność gospodarczą od kilku lat (każdy min. 365 dni w okresie 3 lat poprzedzających miesiąc złożenia wniosku) założona kilka miesięcy przed naborem wniosków. Czy można będzie uznać, iż kryterium określone w wyżej cytowanym § 7 ust. 1 rozporządzenia zostanie spełnione w odniesieniu do tej spółki?</p>	<p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r, poz. 1570 z późn. zm) pomoc przysługuje podmiotowi spełniającemu warunki określone w § 3 rozporządzenia i któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Dodatkowa w przypadku, gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, warunki określone w § 3 ust. 1 rozporządzenia powinny być spełnione przez wszystkich współników tej spółki.</p> <p>Analogicznie należy interpretować przepisy rozporządzenia w § 7 ust. 1 pkt 1, gdzie warunkiem ubiegania się o wsparcie przez podmiot ubiegający się jej przyznanie jest wykonywanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy łącznie przez co najmniej przez 365 dni działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz wykonywanie tej działalności w dniu złożenia wniosku. Jeśli każdy ze współników spółki spełni powyższe kryterium, to spółka cywilna będzie mogła występować w roli wnioskodawcy i ubiegać się o przyznanie pomocy w ramach inicjatywy LEADER poddziałanie 19.2 - Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.</p>
12.	<p>W związku z planowanym w IV kwartale 2016 r. naborem wniosków o udzielenie wsparcia na</p>	<p>Szczegółowe warunki przyznawania i wypłaty pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanej</p>

<p>wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, przede wszystkim na „Zakładanie działalności gospodarczej”, „Wsparcie podmiotów gospodarczych” oraz „Tworzenie centrów przetwórstwa lokalnego”, zwracamy się z prośbą o udzielenie informacji czy członkowie Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady Programowej oraz pracownicy biura Lokalnej Grupy Działania mogą być wnioskodawcami na w/w działania.</p>	<p>przez społeczność" w tym warunki, jakie muszą spełnić podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy w ramach tego poddziałania zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wa operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" o Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia o pomoc może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną, jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej; b) jest pełnoletnia; c) ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR - w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, d) miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisane do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR-w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. <p>Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z § 3 ust. 6 rozporządzenia, w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, o pomoc może się ubiegać podmiot spełniający warunki określone w § 3 ust. 1 pkt. 1 lit. a-c rozporządzenia.</p> <p>Bez względu na powyższe podkreślenia wymaga, że zgodnie z przepisami określonymi w ustawie z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem społeczności (Dz. U. z 2015 r. poz. 378) i umowie ramowej, LGD dokonuje oceny operacji zgodnie z właściwymi procedurami. Opracowanie niedyskryminujących i przejrzystych procedur wyboru oraz obiektywnych kryteriów wyboru operacji pozwala uniknąć konfliktów interesów, W związku z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 każda LGD w procedurach zobowiązana zapewnić pisemne deklaracje i oświadczenia dla członków organu decyzyjnego o zachowaniu bezstronności, mające na celu zagwarantowanie prawidłowości operacji. Wyłączenia powinny dotyczyć co najmniej tych przypadków, w których członek/reprezentant członka organu decyzyjnego jest wnioskodawcą, reprezentuje wnioskodawcę, i zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, lub jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę</p> <p>Reasumując w pierwszej kolejności należy wskazać, że przepisy prawa nie wykluczają</p>
---	---

		<p>możliwości ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanej przez społeczność” przez osoby pełniące funkcje w organach LGD lub będących pracownikami LGD, przy czym w tej sytuacji członek organu decyzyjnego nie powinien brać udziału w ocenie operacji, której jest wnioskodawcą. Niemniej jednak ubieganie się o pomoc przez te osoby może prowadzić do niekorzystnego odbioru LGD przez społeczność lokalną i sama realizacja LSR może być nieskuteczna i nieefektywna z powodu braku społecznej akceptacji dla działań takiej LGD.</p>
13.	<p>Czy osoba, która od 31.10.2015 przestała być współnikiem spółki z o.o. może ubiegać się o wsparcie w zakresie podejmowania działalności? (osoba ta zasiadała w zarządzie spółki, posiadała 50% udziałów).</p>	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit a) rozporządzenia pomoc na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie dwóch lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie.</p> <p>Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.</p> <p>Wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu ww. ustawy, nie jest więc podmiotowo wykluczony z możliwości ubiegania się o przyznanie pomocy na operacje w zakresie podejmowanie działalności gospodarczej.</p>
14.	<p>Czy fundacja, która będzie aplikowała po środki w ramach rozwoju działalności musi mieć jako fundacja staż 1 roku, czy powinna mieć wpis w KRS o możliwości prowadzenia działalności od co najmniej od 1 roku? Rozumiemy, że w takim przypadku próg dofinansowania jest na poziomie 70% (jako przedsiębiorca), a nie jak w przypadku naszego LGD dla NGO — 95%?</p>	<p>Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia - pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej przyznawana jest, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie przez co najmniej 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal tę działalność wykonuje.</p> <p>Oznacza to, że na etapie składania wniosku o przyznanie pomocy podmiot ubiegający się o jej przyznanie będzie musiał wykazać, że prowadził działalność gospodarczą w ww. okresie oraz nadal ja wykonuje.</p> <p>Dodatkowo, w przypadku podmiotu jakim jest fundacja, możliwość prowadzenia działalności gospodarczej musi zostać przewidziana w jej statucie. Ponadto, zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 10 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. 2007 r. Nr 168 poz. 1186), w przypadku podjęcia przez fundację działalności gospodarczej, jest ona zobowiązana dokonać wpisu do rejestru przedsiębiorców w KRS.</p>

		Jeśli Fundacja prowadzi działalność gospodarczą i będzie ubiegać się o wsparcie na jej rozwijanie - intensywność pomocy może wynosić maksymalnie do 70% kosztów kwalifikowalnych operacji.
15.	Czy dotację może otrzymać wnioskodawca, który prowadzi agroturystykę (zgłoszenie agroturystyki w urzędzie gminy bez rejestracji w CEiDG)?	Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja w ramach zakresu „rozwój działalności gospodarczej” przyznawana jest, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Mając na uwadze powyższe, wnioskodawca który nie jest zarejestrowany w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej nie może ubiegać się o wsparcie w ramach działania 19.2.
16.	W związku z nowym okresem programowania na lata 2014-2020 zwracam się z zapytaniem dotyczącym możliwości wnioskowania o przyznanie pomocy przez małe przedsiębiorstwa, tj. przedsiębiorstwo, które: zatrudnia mniej niż 50 pracowników oraz jego roczny obrót nie przekracza 10 milionów euro lub całkowity bilans roczny nie przekracza 10 milionów euro. Czy istnieje możliwość, aby podmioty o statusie małego przedsiębiorcy wnioskowały o przyznanie pomocy w obecnym okresie programowania. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, nie reguluje powyższego, w związku z tym bardzo proszę o wyjaśnienie.	Zgodnie z § 3 ust. 3 ww. rozporządzenia, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1).
3. Inkubatory przetwórstwa lokalnego produktów rolnych		
1.	Możliwości ubiegania się przez instytucję kultury o wsparcie na tworzenie inkubatora przetwórstwa lokalnego produktów rolnych.	Instytucje kultury, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 406), które z chwilą wpisu do rejestru uzyskują odrębną od samorządu osobowość prawną, mogą ubiegać się o przyznanie pomocy, o ile spełniają warunek, o którym

		<p>mowa w § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanym dalej „rozporządzeniem LSR”. Niemniej jednak, należy zauważyć, iż podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy powinien dokonać analizy przepisów, w oparciu o które funkcjonuje, aby stwierdzić, czy nie zawierają one ograniczeń uniemożliwiających utworzenie lub rozwój inkubatora przetwórstwa lokalnego produktów rolnych (przedsiębiorstwa spożywczego w rozumieniu art. 3 pkt 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady- w którym jest wykonywana działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności wykonywanej w tym inkubatorze jest przetwarzanie żywności (§ 2 ust. 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia LSR)).</p> <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że podstawową cechą funkcjonowania inkubatora przetwórstwa lokalnego jest założenie, iż z jego infrastruktury korzystają podmioty odrębne (właściciel inkubatora musi tak dostosować zakład, by mógł być w sposób legalny udostępniany lokalnym producentom chcącym przetwarzać posiadane produkty rolne). Dlatego też zgodnie z § 6 pkt 2 rozporządzenia LSR, tego typu wsparcie jest przyznawane m.in. w przypadku, gdy operacja zakłada korzystanie z infrastruktury inkubatora przetwórstwa lokalnego przez podmioty inne niż ubiegający się o przyznanie pomocy.</p>
2.	<p>Jakie kryteria muszą spełniać beneficjenci, którzy chcą ubiegać się o środki na utworzenie Inkubatora Przetwórstwa Lokalnego? Jakie są zasady funkcjonowania Inkubatorów?</p>	<p>Kwestię podmiotów mogących ubiegać się o pomoc w ramach poddziałania 19.2 objętego PROW na lata 2014-2020, warunki udzielenia tej pomocy oraz jej wysokość regulują zapisy § 3, §4, §6, §8 i § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1570). Inkubator przetwórstwa lokalnego należy traktować, jako indywidualny podmiot gospodarczy, który jest zobligowany do stosowania obowiązujących przepisów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, sanitarno-epidemiologicznych oraz innych związanych z rodzajem wykonywanej działalności. Ponadto, należy mieć na uwadze, że tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego musi być zgodny z Lokalną Strategią Rozwoju i realizować cele określone w</p>

		<p>LSR.</p> <p>Dodatkowe informacje na temat inkubatorów można uzyskać m.in. w dokumencie „Inkubatory przetwórstwa lokalnego (inkubatory kuchenne)”, zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi www.minrol.gov.pl w zakładce Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)</p>
<p>4. Terminy odnoszące się do pomocy w zakresie podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej</p>		
1.	<p>Czy wymóg ujęty w § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia LSR odnosi się tylko do środków przyznanych na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej w ramach poddziałania 19.2? Czy wymóg ten należy traktować szerzej, tzn. jeżeli np. wnioskodawca uzyskał dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej z Urzędu Pracy, musi upłynąć co najmniej 2 lata od dnia przyznania przedmiotowego dofinansowania, by mógł starać się o dotację na rozwój działalności?</p>	<p>Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ww. rozporządzenia albo upłynęły co najmniej 2 lata od dnia przyznania podmiotowi takiej pomocy.</p>
2.	<p>Czy istnieje moment bazowy dotyczący założenia działalności gospodarczej w przypadku ubiegania się o dotację w ramach podejmowania działalności gospodarczej? Czy może być ona założona zaraz po założeniu wniosku do LGD a przed oceną, czy dopiero po podpisaniu umowy przyznania pomocy?</p>	<p>Zgodnie z § 5 pkt 1 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), wymagane jest, aby podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Określony w powyższym przepisie dzień stanowiący punkt odniesienia do obliczenia okresu nie wykonywania tej działalności został wskazany jako moment bazowy dla podmiotu dokonującego weryfikacji ww. warunku. Nie oznacza to jednak, że podjęcie działalności gospodarczej może nastąpić od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Z istoty zakresu, jakim jest podejmowanie działalności gospodarczej wynika, iż podjęcie działalności gospodarczej powinno nastąpić po zawarciu umowy o przyznanie pomocy, bowiem w wyniku przyznania pomocy nastąpi utworzenie nowego podmiotu podejmującego działalność gospodarczą. Dopuszczenie innej możliwości oznaczałoby w praktyce, że pomoc zostanie przyznana nie na podjęcie działalności gospodarczej lecz na rozwój już</p>

		istniejącego podmiotu.
3.	Czy jest możliwe w jednym okresie zrealizowanie operacji w pierwszym w ramach Podejmowania działalności, a następnie Rozwijania w kolejnym naborze? Czy wchodzimy wtedy już w zapis o uzyskanej wcześniej pomocy w ramach de minimis wykluczającej w ciągu dwóch lat z uzyskania pomocy?	Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej przyznawana jest jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit a, czyli podejmowanie działalności gospodarczej albo upłynęły co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit a.
5. Dofinansowanie z PUP		
1.	Czy o pomoc na realizację operacji w ramach poddziałania 19.2 z zakresu rozwijania działalności gospodarczej może ubiegać się podmiot, który uzyskał dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej z Powiatowego Urzędu Pracy ze środków krajowych lub UE?	Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) nie wprowadza ograniczeń w zakresie wcześniejszego uzyskania wsparcia na podjęcie działalności gospodarczej ze środków innych niż PROW 2014-2020. Ograniczenie wskazane w § 5 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia LSR dotyczy wyłącznie uzyskania wcześniej wsparcia na operację z zakresu podejmowania działalności gospodarczej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.
2.	Czy beneficjent realizujący operację z zakresu zapisanego w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach PROW na lata 2014-2020 może w wyniku realizacji operacji zatrudnić pracownika korzystając z mechanizmu subsydiowanego zatrudnienia i czy zatrudnienie takie zostanie uznane za spełnienie warunku utworzenia miejsca pracy, o którym mowa w § 7 ust. 1 pkt 2 lit. a)?	W myśl § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, pomoc jest przyznawana jeżeli operacja zakłada m.in. utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w wyniku realizacji operacji, przez 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej (przez utworzenie miejsca pracy jest rozumiane zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone miejsce pracy na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę). Zatem, w przypadku operacji związanej z rozwijaniem działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia, do kosztów kwalifikowalnych operacji nie zalicza się kosztów wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także innych kosztów ponoszonych przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników. Jednakże zgodnie z zobowiązaniem określonym w § 5 ust. 1 pkt 6 umowy o przyznaniu pomocy, beneficjent zobowiązany jest do ponoszenia kosztów zatrudnienia pracowników, w odniesieniu do utworzonych i utrzymanych miejsc pracy.

		<p>W przypadku, gdy beneficjent korzysta ze wsparcia ze środków Funduszu Pracy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne, w przypadku operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, należy zauważyć, że ograniczenia w tym zakresie zawarte zostały w § 5 ust. 1 pkt 6 umowy o przyznaniu pomocy dla operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, zgodnie z którym, beneficjent jest zobowiązany do ponoszenia kosztów zatrudnienia pracowników.</p> <p>Zatem, jeżeli w wyniku realizacji operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej zostaną utworzone miejsca pracy, istotne jest, aby efekty takiej operacji nie były generowane poprzez wsparcie z innych środków publicznych. W świetle powyższego, fakt uzyskania wsparcia ze środków Funduszu Pracy na zatrudnienie osób przez beneficjenta, stanowi przeszkodę w możliwości uzyskania refundacji kosztów kwalifikowalnych operacji w związku z realizacją operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej.</p> <p>Jednocześnie, w przypadku podejmowania działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 1 lit. a rozporządzenia, pomoc udzielana jest w formie premii, a nie w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowalnych. Zatem w tym przypadku nie ma zastosowania § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.</p> <p>Natomiast w przypadku kosztów niekwalifikowalnych operacji możliwe jest ich finansowanie z innych środków publicznych.</p>
--	--	--

6. Dofinansowanie z innego programu operacyjnego

1.	<p>Potencjalny beneficjent chce otrzymać dotację na rozwój działalności, jednakże nie upłynęło dwa lata od momentu wzięcia przez niego dotacji na rozpoczęcie działalności, jaką otrzymał z Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach RPOWŚ 2014-2020. Czy może ubiegać się o dotację? Czy z otrzymania dotacji wyklucza go wzięcie dofinansowania na podejmowanie działalności gospodarczej tylko w ramach EFRROW czy z innych funduszy także?</p>	<p>Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie „rozwijania działalności gospodarczej” jest przyznawana, m.in. jeżeli podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie „rozwijania działalności gospodarczej”. Jednocześnie, w § 1 rozporządzenia wskazano, że „pomoc” oznacza pomoc finansową w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”</p>
----	---	--

		<p>objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020).</p> <p>W związku z powyższym, ograniczenie zawarte w przytoczonym przepisie odnosi się do wsparcia otrzymanego ze środków PROW 2014–2020 w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” na operację w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej”.</p>
7. Podjęcie działalności gospodarczej podczas urlopu macierzyńskiego		
1.	<p>Czy będąc w ciąży na zwolnieniu chorobowym, a potem na urlopie macierzyńskim, można starać się o dotację na założenie działalności, a w sytuacji uzyskania dotacji taką działalność prowadzić, czy też ta sytuacja całkowicie uniemożliwia otrzymanie dotacji?</p>	<p>W przypadku podejmowania działalności gospodarczej przez osobę fizyczną jednym z warunków przyznania pomocy jest nie wykonywanie przez podmiot ubiegający się o pomoc, działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy. Kolejny zaś warunek przyznania pomocy mówi o nie posiadaniu wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) w ww. okresie.</p> <p>Z analizy zapytania wynika, iż potencjalny wnioskodawca przebywa obecnie na urlopie macierzyńskim. W opisanym przypadku można stwierdzić, iż o ile osoba fizyczna nie wykonywała działalności gospodarczej w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy oraz nie posiadała wpisu do CEIDG w tym okresie), to sam fakt przebywania na urlopie macierzyńskim nie stanowi przeszkody do rozpoczęcia takiej działalności po uzyskaniu pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.</p> <p>Jednocześnie należy mieć na uwadze, że zgodnie z warunkami umowy o przyznaniu pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, osoba fizyczna zobowiązuje się do wykonywania działalności gospodarczej (co oznacza brak możliwości jej zawieszania) w trakcie realizacji operacji oraz przez okres 2 lat liczony od dnia wypłaty drugiej transzy pomocy.</p>
8. Prowadzenie/ Zlikwidowanie działalności zagranicznej		
1.	<p>Prośba o informację, czy w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą poza granicą Polski, w sytuacji zlikwidowania zagranicznej działalności gospodarczej beneficjent może ubiegać się o środki w ramach podejmowania działalności gospodarczej oraz czy występuje okres karencji pomiędzy zlikwidowaniem działalności zagranicznej oraz podjęciem działalności gospodarczej w Polsce</p>	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się</p>

		<p>przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. W związku z powyższym rozporządzenie LSR nie wprowadza dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Polski.</p>
9. Definicja środka transportu		
1.	<p>Koszty kwalifikowalne operacji w ramach poddziałania 19.2 - jaki rodzaj środka transportu/pojazdu nie jest samochodem osobowym? Definicja środka transportu.</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR, do kosztów kwalifikowalnych operacji zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą.</p> <p>Biorąc pod uwagę przepisy prawa o ruchu drogowym środek transportu jest pojazdem. Zgodnie bowiem z definicją pojęcia „pojazd” zawartą w art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 1137), „pojazd” to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane.</p> <p>Z kolei na gruncie przepisów o podatku dochodowym, samochodem osobowym jest pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą, z wyjątkiem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pojazdu samochodowego mającego jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą: <ul style="list-style-type: none"> - klasyfikowanego na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub - z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków, 2) pojazdu samochodowego, który posiada kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu, 3) pojazdu specjalnego, jeżeli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są również warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla następujących przeznaczeń: <ul style="list-style-type: none"> - agregat elektryczny/spawalniczy,

		<ul style="list-style-type: none"> - do prac wiertniczych, - koparka, koparko-spycharka, - ładowarka, - podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych, - żuraw samochodowy, <p>4) pojazdu samochodowego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 86a ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług.</p> <p>Spełnienie wymagań dla ww. pojazdów należy stwierdzić:</p> <p>1) w przypadku pojazdów określonych w ww. pkt 1) i 2) - na podstawie dodatkowego badania technicznego przeprowadzonego przez okręgową stację kontroli pojazdów, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę stację, oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu zawierającego odpowiednią adnotację o spełnieniu tych wymagań,</p> <p>2) w przypadku pojazdu specjalnego - na podstawie dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym.</p> <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę także na § 2 ust. 2 rozporządzenia LSR, zgodnie z którym pomoc na operacje w ramach ww. poddziałania ma charakter pomocy de minimis, z wyjątkiem pomocy, do której nie ma zastosowania rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) (rozporządzenie 1407/2013). Zgodnie z art. 3 ust. 2 tego rozporządzenia 1407/2013 całkowita kwota pomocy de minimis przyznanej przez państwo członkowskie jednemu przedsiębiorstwu prowadzącemu działalność zarobkową w zakresie drogowego transportu towarów nie może przekroczyć 100 000 EUR w okresie trzech lat podatkowych, a pomoc de minimis nie może zostać wykorzystana na nabycie pojazdów przeznaczonych do transportu drogowego towarów przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność zarobkową w zakresie transportu drogowego towarów.</p>
2.	Możliwość kwalifikowania kosztu zakupu naczepy.	Naczepa zgodnie z przepisami o ruchu drogowym traktowana jest jako środek transportu, bowiem „naczepa” to przyczepa, której część spoczywa na pojeździe silnikowym i obciąża ten pojazd (art. 2 pkt 52), zaś „przyczepa”, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 50 ustawy Prawo o ruchu drogowym, to pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem. W związku z powyższym koszt zakupu kwalifikuje się do wsparcia finansowego jako zakup środka transportu.
3.	Czy zakup karawanu (specjalistycznego samochodu do działalności pogrzebowej) będzie można sfinansować	W myśl przepisów dotyczących pojazdów samochodowych uznawanych za wykorzystywane wyłącznie do działalności gospodarczej podatnika wydanych na

	w ramach poddziałania 19.2?	podstawie art. 86a ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług, pojazd potocznie nazywany „karawanem” stanowi pojazd specjalny o przeznaczeniu pogrzebowym, a zatem nie jest samochodem osobowym. W związku z powyższym koszt zakupu kwalifikuje się do wsparcia finansowego jako zakup środka transportu.
4.	Czy w przypadku środków transportu można zakupywać w ramach dofinansowania wyłącznie nowe środki transportu, czy dopuszczalne są także używane?	Zakup używanego środka transportu stanowi koszt niekwalifikowalny. Wyjątkiem od tej zasady jest przypadek zakupu maszyny używanej będącej eksponatem w ramach realizacji operacji z zakresu zachowania dziedzictwa lokalnego.
5.	<p>W związku z niemożnością uzyskania odpowiedzi w Lokalnej Grupie Działania chciałbym oficjalnie wystąpić z zapytaniem dotyczącym określenia zawartego w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1570; Dz. U. z 2016 r. poz. 1390).</p> <p>Mianowicie w § 7 w ust. 1 w pkt 5 jest informacja, iż koszty kwalifikowane to: zakup środków transport (...). Moje pytanie dotyczy doprecyzowania informacji co to są środki transportu w rozumieniu tych kosztów? Czy do tej kategorii kosztów (środków transportu) zalicza się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samochód specjalny np. samochód kamper (w dowodzie wpisane: samochód specjalny, przeznaczenie: kempingowy) ? - jacht żaglowy (morski lub śródlądowy)? - quad, motocykl? - wózek widłowy, koparko-ładowarka, ładowarka kołowa, gąsiennicowa? - samochód ciężarowy z zabudową kontenerową i 	<p>- w sprawie kwalifikowalności środków transportu w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” (dalej: poddziałanie 19.2) w odniesieniu do operacji realizowanych w zakresie innym, niż zakres określony § 2 ust. 1 pkt 2 lit a) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570 z późn.zm.) (dalej: rozporządzenie wykonawcze)</p> <p>- „ograniczeń” w ustalaniu wysokości kosztów kwalifikowalnych środków transportu oraz metodyki ustalania wysokości tych kosztów kwalifikowalnych.</p> <p>Ad. 1) Interpretacja przepisów prawa zakresie interpretacji środków transportu. Zgodnie z przepisami (§ 17 ust. 1 pkt 6 w zw. z § 18 ust. 3) rozporządzenia wykonawczego, pomoc na operację w zakresie innym niż określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a (tj. w zakresie innym niż podejmowanie działalności gospodarczej) jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą (...) przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty zakupu środków transportu – w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszych o koszty ogólne.</p> <p>Z cytowanych przepisów wynika kwalifikowalność środków transportu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „w ujęciu przedmiotowym” koszt kwalifikowalny może stanowić każdy środek transportu

<p>wyposażeniem np. food truck?</p> <ul style="list-style-type: none"> - samochód ciężarowy typu dźwig do podnoszenia towarów? - przyczepa samochodowa (jedno lub dwuosiowa) np. towarowa, laweta ? - samochód specjalny np. auto laweta - samochód z wpisem w dowodzie: laweta <p>Dodam, iż w poprzednim okresie PROW 2007-2013 miałem podobne zapytanie i uzyskałem informację, że m.in. jacht żaglowy nie podlegał pod § 13 w ust. 1 w pkt 6 (mógł stanowić 100% kosztów kwalifikowanych operacji - zrealizowaliśmy taki zakup) w myśl Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013. Również samochód specjalny z przeznaczeniem kamper (usługa na wynajem) oraz samochód gastronomiczny (specjalny) typu food truck (do przygotowywania żywności) nie podlegał ograniczeniu o którym mowa § 13 w ust. 1 w pkt 6 lit. a) i b) w/w rozporządzenia z 2008 roku.</p>	<p>z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą (zatem należy przyjąć, iż z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób wraz z kierowcą, każdy inny środek transportu może stanowić koszt kwalifikowalny w ramach poddziałania 19.2)</p> <ul style="list-style-type: none"> - „w ujęciu finansowym” – wysokość kwalifikowalna środka transportu nie może stanowić więcej niż 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. <p>Zasady kwalifikowalności środków transportu w ramach poddziałania 19.2 PROW na lata 2014-2020 są odmienne (w szczególności „w ujęciu finansowym”) niż zasady kwalifikowalności środków transportu w przywołanym przez Pana w zapytaniu działaniu 312 „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” PROW na lata 2007-2013 (dalej: działanie 312).</p> <p>Zgodnie z zasadami przyznawania pomocy w ramach funkcjonującego w perspektywie 2007-2013 działania 312, refundacji mogły podlegać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „w ujęciu przedmiotowym” środki transportu z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą - „w ujęciu finansowym” – poza ograniczeniami dotyczącymi wysokości kwalifikowalnej kosztów zakupu: pojazdów samochodowych służących do przewozu towarów lub osób, naczep lub przyczep, wysokość kwalifikowalna środka transportu mogła stanowić 100 % jego wartości netto . <p>Zatem, w ramach poddziałania 19.2 ograniczeniom „w ujęciu finansowym” podlegają wszystkie środki transportu, bez względu na rodzaj/przeznaczenie środka transportu. W związku z powyższym, wyjaśnienia jedynie wymaga, na gruncie przepisów powszechnie obowiązujących, w tym rozporządzenia wykonawczego, co należy rozumieć przez środek transportu „w ujęciu przedmiotowym” w ramach poddziałania 19.2. Wobec powyższego, kluczowym jest określenie, jaki rodzaj środka transportu nie jest samochodem osobowym.</p> <p>Biorąc pod uwagę przepisy prawa o ruchu drogowym środek transportu jest pojazdem. Zgodnie bowiem z definicją pojęcia „pojazd” zawartą w art. 2 pkt 31 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 1137) (dalej: ustawa o ruchu drogowym), „pojazd” to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane.</p> <p>Z kolei na gruncie przepisów o podatku dochodowym, samochodem osobowym jest</p>
---	---

		<p>pojazd samochodowy w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, konstrukcyjnie przeznaczony do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą, z wyjątkiem:</p> <ol style="list-style-type: none">1. pojazdu samochodowego mającego jeden rząd siedzeń, który oddzielony jest od części przeznaczonej do przewozu ładunków ścianą lub trwałą przegrodą:<ul style="list-style-type: none">- klasyfikowanego na podstawie przepisów o ruchu drogowym do podrodzaju: wielozadaniowy, van lub- z otwartą częścią przeznaczoną do przewozu ładunków,2. pojazdu samochodowego, który posiada kabinę kierowcy z jednym rzędem siedzeń i nadwozie przeznaczone do przewozu ładunków jako konstrukcyjnie oddzielne elementy pojazdu,3. pojazdu specjalnego, jeżeli z dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym wynika, że dany pojazd jest pojazdem specjalnym, i jeżeli spełnione są również warunki zawarte w odrębnych przepisach, określone dla następujących przeznaczeń:<ul style="list-style-type: none">- agregat elektryczny/spawalniczy,- do prac wiertniczych,- koparka, koparko-spycharka,- ładowarka,- podnośnik do prac konserwacyjno-montażowych,- żuraw samochodowy,4. pojazdu samochodowego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 86a ust. 16 ustawy o podatku od towarów i usług. <p>Spełnienie wymagań dla ww. pojazdów należy stwierdzić:</p> <ol style="list-style-type: none">1. w przypadku pojazdów określonych w ww. pkt 1) i 2) - na podstawie dodatkowego badania technicznego przeprowadzonego przez okręgową stację kontroli pojazdów, potwierdzonego zaświadczeniem wydanym przez tę stację oraz dowodu rejestracyjnego pojazdu zawierającego odpowiednią adnotację o spełnieniu tych wymagań,2. w przypadku pojazdu specjalnego - na podstawie dokumentów wydanych zgodnie z przepisami o ruchu drogowym. <p>Zatem w sytuacji, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wskaże w dokumentacji aplikacyjnej zakup „pojazdu samochodowego” o dopuszczalnej masie</p>
--	--	---

całkowitej do 3,5 tony, który zadeklaruje jako samochód ciężarowy, na etapie rozliczenia operacji niezbędnym będzie przedłożenie przez Beneficjenta dokumentów potwierdzających przeprowadzenie dodatkowo badania technicznego, w tym uzyskanie stosownego zaświadczenia i wpisu do dowodu rejestracyjnego potwierdzającego uzyskanie homologacji ciężarowej. Podobnie w przypadku pojazdów specjalnych, ich status muszą potwierdzać stosowne dokumenty homologacyjne wydane na podstawie przepisów prawa o ruchu drogowym oraz wpis w dowodzie rejestracyjnym. W przypadku, gdy na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy pojawią się wątpliwości w zakresie klasyfikacji środka transportu jako odpowiednio: samochód osobowy albo samochód ciężarowy albo pojazd specjalny, niezbędne będzie złożenie wyjaśnień przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w tym, np. dostarczenie interpretacji od kompetentnych organów rejestrujących pojazdy/organów podatkowych. Powyższe dokumenty mogą być wymagane w celu potwierdzenia, że dany środek transportu nie jest, w rozumieniu wyżej wymienionych przepisów, samochodem osobowym przeznaczonym do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą.

W odniesieniu zaś do możliwości kwalifikowania w ramach poddziałania 19.2 zakresu wskazanego w Pana zapytaniu, należy zauważyć, iż:

- samochody wskazane w ppkt a); e); f); h); i) stanowią pojazdy specjalne w rozumieniu art. 2 pkt 36 ustawy o ruchu drogowym (tj. pojazd samochodowy lub przyczepę przeznaczone do wykonywania specjalnej funkcji, która powoduje konieczność dostosowania nadwozia lub posiadania specjalnego wyposażenia)
- przyczepa wskazana w ppkt g) stanowi przyczepę w rozumieniu art. 2 pkt 50 ustawy o ruchu drogowym (tj. pojazd bez silnika, przystosowany do łączenia go z innym pojazdem)
- motocykl wskazany w ppkt c) stanowi pojazd w rozumieniu odpowiednio art. 2 pkt 45 ustawy o ruchu drogowym (tj. pojazd samochodowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej przekraczającej 50 cm³, dwukołowy lub z bocznym wózkiem – wielośladowy; określenie to obejmuje również pojazd trójkołowy o symetrycznym rozmieszczeniu kół).

Wymienione pojazdy stanowią „środki transportu” w rozumieniu rozporządzenia wykonawczego, tj. podlegają ograniczeniom wynikającym z § 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego regulującego zasady ustalania wysokości kosztu kwalifikowalnego środka transportu. Ograniczeniom mogą podlegać także quady, o ile z opisu/zakresu operacji wskazanego w dokumentacji aplikacyjnej będzie wynikało, iż pojazdy te będą poruszały się po drogach publicznych.

W odniesieniu natomiast do ppkt b), d) Pana zapytania, zakres stanowią:

- maszyny budowlane (koparko-ładowarka, ładowarka kołowa, gąsiennicowa),
- maszyny stanowiące wyposażenie magazynów, portów, fabryk (wózki widłowe), przystosowane do przewozu materiałów o znacznej masie,
- jednostka pływająca o napędzie żaglowym lub motorowym, w zależności od konstrukcji i wyposażenia służąca najczęściej do celów turystycznych (jacht).

Zakres wymieniony w ppkt b), d) może stanowić koszt kwalifikowalny w rozumieniu rozporządzenia wykonawczego (odpowiednio zgodnie z przepisem § 17 ust. 1 pkt 5 lub § 17 ust. 1 pkt 7) nie podlegający ograniczeniom regulującym zasady ustalania wysokości kosztu kwalifikowalnego środka transportu.

Reasumując w ramach poddziałania 19.2 ograniczeniom „w ujęciu finansowym” podlegają wszystkie środki transportu, bez względu na rodzaj/przeznaczenie środka transportu.

Dodatkowo przypominam, że pomoc w ramach poddziałania 19.2 jest przyznawana w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych, które poza tym, że wpisują się w katalog określony przepisami rozporządzenia wykonawczego, to są również uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu, racjonalne oraz w przypadku środków transportu nie będą (zgodnie z zasadami przyznawania pomocy de minimis) wykorzystywane do transportu drogowego towarów.

Ad. 2 Metodyka ustalania kosztów kwalifikowalnych środków transportu.

W odniesieniu do sposobu ustalania wysokości kosztów kwalifikowanych środków transportu, metodyka w tym zakresie wynika z przepisu § 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego, zgodnie z którym przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty zakupu środków transportu – w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. Z treści przepisu wynikają dwie zmienne, przy pomocy których powinno nastąpić ustalenie wysokości kosztu zakupu środka transportu, tj. pozostałe koszty kwalifikowalne operacji (obligatoryjnie) oraz koszty ogólne (fakultatywnie, o ile w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji zostaną zadeklarowane przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy). Poniżej prezentuję na przykładzie podejście do weryfikacji limitów dla kosztów zakupu środków transportu

i kosztów ogólnych:

Przykład nr 1:
Zakres rzeczowo-finansowy operacji
- budowa obiektu – 150 tys. zł
- wartość pracy świadczonej nieodpłatnie w wysokości – 20 tys. zł
- zakup środka transportu (z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą) – 80 tys. zł
przygotowanie dokumentacji projektowej (honorarium architekt – 25 tys. zł

Ustalenie wysokości kosztów kwalifikowalnych

- pozostałe koszty kwalifikowalne operacji bez kosztów ogólnych: – 170 tys. zł
(150 tys. zł budowa obiektu + 20 tys. zł praca własna)
- limit kosztów zakupu środka transportu: – 51 tys. zł
(pozostałe koszty kwalifikowalne bez kosztów ogólnych 170 tys. zł x 30%)
Kwalifikowalne koszty zakupu środka transportu o wartości 80 tys. zł – 51 tys. zł
- limit kosztów ogólnych: – 22,1 tys. zł;
(pozostałe koszty kwalifikowalne 221 tys. zł (170 tys. zł + 51 tys. zł) x 10%)
Kwalifikowalne koszty ogólne – 22,1 tys. zł

Koszty kwalifikowalne, które powinny zostać przedstawione w zestawieniu rzeczowo-finansowym:

150 tys. zł (budowa obiektu) + 20 tys. zł (wartość pracy świadczonej nieodpłatnie) + 51 tys. zł (kwalifikowalne koszty zakupu środka transportu) + 22,1 tys. zł (kwalifikowalne koszty ogólne) = 243,1 tys. zł.

Ponadto uprzejmie informuję, iż powyżej przedstawione stanowisko (Ad. 2) nie obejmuje operacji realizowanych w zakresie podejmowania działalności gospodarczej (§ 2 ust. 1 pkt 2 lit. a) w zw. z § 5 rozporządzenia wykonawczego). Pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą w katalogu kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego. Zatem nie ma zastosowania ograniczenie określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego odnoszące się do ustalania wysokości kosztów środka transportu.

10. Limit na zakup środków transportu

1.	<p>Przy rozwijaniu działalności gospodarczej występuje ograniczenie, że na zakup środków transportu można przeznaczyć max. 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych, czyli np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - inwestycja składa się z zakupu sprzętu oraz samochodu dostawczego, - koszt sprzętu wynosi 100 000 zł, na samochód dostawczy można więc przeznaczyć max 30% od 100 000 zł, czyli 30 000 zł? <p>Czy w ten sposób należy interpretować limit 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji?</p>	<p>Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), koszty zakupu środków transportu są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. W przypadku, w którym występują koszty zakupu sprzętu oraz koszty zakupu środka transportu, limit kwalifikowalnych kosztów zakupu (nowego) środka transportu stanowi 30% kwalifikowalnych kosztów zakupu sprzętu.</p>
2.	<p>Czy w przypadku podejmowania działalności gospodarczej występują jakieś ograniczenia dotyczące zakupu samochodów (środków transportu)?</p>	<p>W odniesieniu do operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR”, wskazują, że koszty planowane do poniesienia powinny mieścić się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia LSR i nie obowiązuje 30% limit, o którym mowa w § 18 ust. 3 rozporządzenia LSR.</p>
3.	<p>Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1570) do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą, jednocześnie § 18 ust. 3 ww. Rozporządzenia mówi, iż: Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, a koszty zakupu środków transportu - w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.</p> <p>Czy w związku z możliwością zakupu środków transportu w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji,</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem”, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty zakupu środków transportu, z wyłączeniem samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Natomiast zgodnie z §18 ust.3 wysokość kwoty pomocy w przypadku zakupu środków transportu określa się w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji pomniejszonych o koszty ogólne. Dlatego w przypadku kiedy wartość środka transportu przekracza w/w limit, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy pozostałą jego wartość może pokryć ze środków własnych.</p>

	<p>pomniejszych o koszty ogólne możliwe jest sfinansowanie przez osobę/podmiot zakupu środka transportu w wysokości przekraczającej określony próg, biorąc pod uwagę sfinansowanie pozostałej części w ramach środków własnych(możliwe jest sfinansowanie np. tylko części zakupu środka transportu ze środków pomocy, tj. nie jest wymagane sfinansowanie danego środka transportu w pełnej kwocie tylko i wyłącznie ze środków pomocy)?</p>	
<p>11. Koszty kwalifikowalne/zakres wsparcia</p>		
1.	<p>Czy kosztem kwalifikowalnym w ramach „podejmowania działalności gospodarczej” mogą być środki transportu? Jak rozumieć paragraf 17.1 pkt 1)-9)? Czy odnosi się do wszystkich rodzajów oprócz „podejmowanie działalności gospodarczej”?</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie innym niż określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty wymienione w tym ustępie. Oznacza to, że w każdym innym zakresie niż „podejmowanie działalności gospodarczej” pomoc ma charakter refundacji kosztów kwalifikowalnych. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, pomoc w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” ma charakter ryczałtu a nie refundacji, zatem nie ma mowy o kosztach kwalifikowalnych. Niemniej jednak zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. a pomoc w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1.</p>
2.	<p>Czy kosztem kwalifikowalnym w ramach działań „podejmowanie działalności gospodarczej” oraz „rozwijanie działalności gospodarczej” może być zakup towaru przeznaczonego na sprzedaż (firma rozpoczynająca lub prowadząca działalność handlową)?</p>	<p>Zakup towaru przeznaczonego na sprzedaż nie mieści się w katalogu kosztów kwalifikowalnych określonych w § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570)..</p>
3.	<p>Czy zakup sadzonek drzew liściastych Oxytree jest kosztem kwalifikowalnym w ramach poddziałania 19.2 w zakresie rozwoju przedsiębiorczości poprzez rozwijanie działalności gospodarczej?</p>	<p>Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju</p>

		Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR”, pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Jednocześnie, art. 3 pkt 1 tej ustawy stanowi, że przepisów ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego. Zatem do działalności gospodarczej sklasyfikowanej jako „pozyskiwanie drewna” (PKD 02.20), a więc w dziale „leśnictwo”, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Oznacza to, że nie jest spełniony warunek przyznania pomocy wskazany w § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia LSR.
4.	Czy zakup nieruchomości w postaci gruntów lub budynków jest kosztem kwalifikowalnym?	Zakup nieruchomości w postaci gruntów lub budynków nie mieści się w katalogu kosztów kwalifikowalnych określonych w § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570).
5.	W jaki sposób beneficjent działania związanego z podejmowaniem działalności gospodarczej ma udokumentować realizację operacji zgodnie z biznesplanem, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych?	Szczegółowe informacje w tym zakresie zostały zawarte w umowie o przyznaniu pomocy oraz formularzu wniosku o płatność nad wzorami których prace są finalizowane. Jednocześnie należy zauważyć, że zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) w przypadku operacji w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” pomoc nie jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych.
6.	Czy koszt leasingu jest kwalifikowalny? Czy w przypadku finansowania leasingu w ramach wkładu własnego beneficjenta musi być on zakończony w momencie ubiegania się o płatność końcową?	Koszt leasingu nie mieści się w katalogu kosztów kwalifikowalnych określonych w § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570).
7.	Czy do kosztów kwalifikowalnych dla operacji	Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24

	<p>związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej można zaliczyć: wynagrodzenie i jego pochodne, koszty dzierżawy pomieszczeń, koszty eksploatacyjne (media)?</p>	<p>września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie innym niż określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty wymienione w tym ustępie. Oznacza to, że w każdym innym zakresie niż „podejmowanie działalności gospodarczej” pomoc ma charakter refundacji kosztów kwalifikowalnych. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, pomoc w zakresie „podejmowania działalności gospodarczej” ma charakter ryczałtu a nie refundacji, zatem nie ma mowy o kosztach kwalifikowalnych. Niemniej jednak zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 3 lit. a pomoc w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1.</p>
8.	<p>Czy wymóg kupowania nowych maszyn/wyposażenia dotyczy również zakupu środków transportu?</p>	<p>Podstawową regułą stosowaną w odniesieniu do wydatków kwalifikujących się do wsparcia z EFRR, jest udzielanie pomocy na zakup lub leasing nowych maszyn i wyposażenia do wartości rynkowej majątku, co wynika z art. 45 ust. 2 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.</p> <p>Dlatego też, koszty zakupu, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 5 – 7 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), zwanego dalej „rozporządzeniem LSR”, dotyczą dóbr nowych. Z kolei określenie „nowych” zawarte w § 17 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia LSR, zostało użyte w celu sformułowania w dalszej części przepisu wyjątku od powyższej reguły, tj. możliwości zakupu używanych maszyn i wyposażenia stanowiących eksponaty, w ramach zakresu dotyczącego zachowania dziedzictwa lokalnego.</p>
9.	<p>Czy możliwe jest uzyskanie pomocy na wyposażenie istniejącej już ogólnodostępnej sali spotkań np. w komputery, stół bilardowy (jako miejsca rekreacji dla młodzieży) bez jej budowy/przebudowy?</p>	<p>Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) nie przewiduje możliwości przyznania pomocy wyłączenie w zakresie wyposażania ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury. Zgodnie z § 2 pkt 6 ww. rozporządzenia pomoc jest przyznawana na operacje w</p>

		zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej.
10.	<p>Czy możliwe będzie, aby w ramach operacji związanej z rozwojem działalności gospodarczej zaliczyć do kosztów kwalifikowanych zakup robót budowlanych zgodnie z § 17 ust. 1 pkt.2) rozporządzenia z dnia 24 września 2015r. (w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020), polegających na wykończeniu obiektu rozpoczętej w 2015 r. inwestycji (zrealizowana została w całości adaptacja poddasza istniejącego budynku na salę restauracyjną oraz rozbudowano obiekt do stanu surowego). Pozwolenie na budowę oraz kosztorys inwestorski obejmują całość inwestycji tj. adaptację poddasza istniejącego budynku na salę restauracyjną oraz rozbudowę istniejącego budynku na bawialnię dla dzieci i kameralną salę restauracyjną. Czy możliwe będzie więc zrealizowanie operacji polegającej na wykończeniu i wyposażeniu części budynku przeznaczonej na kameralną salę restauracyjną oraz bawialnię dla dzieci - obecnie stan surowy?</p>	<p>W ramach operacji związanej z rozwojem działalności gospodarczej do kosztów kwalifikowanych zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r. poz. 1570 z późn. zm.) można zaliczyć koszty związane z wykończeniem i wyposażeniem budynku.</p> <p>Pozwolenie na budowę może obejmować szerszy zakres robót budowlanych natomiast kosztorys inwestorski powinien zostać sporządzony odrębnie dla kosztów dotyczących operacji w zakresie, której wnioskowana będzie pomoc. Ponadto należy mieć na uwadze, że pomoc w zakresie rozwijania działalności gospodarczej będzie przyznana jeżeli zostaną spełnione warunki określone w § 4 i 7 ww. rozporządzenia.</p>
11.	<p>§ 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, do kosztów kwalifikowanych zalicza: zakup robót budowlanych lub usług. Czy koszt remontu (wykonanie prac polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego) może stanowić koszty kwalifikowalne operacji? Czy aby koszty remontu zaliczały się do kosztów kwalifikowanych powinien zostać przeprowadzony remont z modernizacją?</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, do kosztów kwalifikowalnych operacji zalicza się koszty zakupu robót budowlanych lub usług. Natomiast w myśl art. 45 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1305/2013 wydatki kwalifikujące się do wsparcia z EFRROW ograniczają się w przypadku nieruchomości do kosztów jej budowy, nabycia lub modernizacji.</p> <p>Koszt kwalifikowalnym w poddziałaniu 19.2 może być zakup robót budowlanych dotyczący budowy, przebudowy lub też remontu połączonego z modernizacją. Roboty odtworzeniowe wykonywane łącznie z elementami modernizacji (np. wykonania instalacji, uprzednio niewystępującej) w odniesieniu do całości obiektu budowlanego, mogą być kosztem kwalifikowalnym. Kluczowe znaczenie dla oceny zaliczenia kosztów takiego remontu do kosztów kwalifikowalnych jest rozstrzygnięcie, czy koszty te są</p>

		<p>racjonalne, zasadne i celowe.</p> <p>Ponadto informuję, że zagadnienie kwalifikowalności poszczególnych kosztów operacji może być rozpatrywane wyłącznie w kontekście konkretnej operacji, która ma swój cel, zakres i specyfikę, a więc możliwość jej realizacji oraz zakres ponoszonych kosztów, które mogą zostać uznane za kwalifikowalne jest sprawą indywidualną, którą warunkuje szereg obiektywnych czynników.</p>
12.	<p>Czy za koszt kwalifikowalny w ramach wsparcia związanego z „podejmowaniem działalności gospodarczej” oraz „rozwijaniem działalności gospodarczej” można uznać koszt zakupu towaru przeznaczanego na sprzedaż lub koszt zakupu materiałów przeznaczonych do produkcji (firma rozpoczyna lub prowadzi działalność)?</p>	<p>Pomoc na podejmowanie działalności gospodarczej jest przyznawana m.in. jeżeli koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 rozporządzenia. W przypadku operacji polegających na rozwijaniu działalności gospodarczej, koszty kwalifikowalne zostały określone w § 17 rozporządzenia.</p> <p>§ 17 rozporządzenia nie obejmuje kosztów bieżących. Stosownie do art. 61 rozporządzenia 1305/20132 kosztami bieżącymi są: koszty operacyjne; kosztów person elit; koszty szkolenia; koszty związane z kształtowaniem wizerunku; koszty finansowe lub koszty związane z tworzeniem sieci kontaktów.</p> <p>Wyjątkiem jest podnoszenie kompetencji osób realizujących operacje (§ 2 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia) oraz wynagrodzenia i inne świadczenia, o których mowa w Kodeksie pracy, związane z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników - w przypadku operacji w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i pkt 3 rozporządzenia.</p> <p>Zakup materiałów do produkcji stanowi bieżące koszty operacyjne prowadzenia działalności gospodarczej, dlatego nie może być kosztem podejmowania działalności gospodarczej albo kosztem kwalifikowalnym w zakresie rozwijania działalności gospodarczej.</p>
13.	<p>Przedmiotem projektu ma być m.in. dokończenie prac budowlanych w obiekcie przeznaczonym na pensjonat. Wnioskodawca zamierza zaliczyć do katalogu kosztów kwalifikowalnych prace w pensjonacie, które nie zostały jeszcze rozpoczęte, a które muszą być zrealizowane. Proszę o przeanalizowanie czy wliczenie takich kosztów jest zasadne.</p> <p>Ponadto proszę o informację czy np. instalacja pieca (robocizna) może stanowić koszt kwalifikowalny w</p>	<p>W ramach poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego PROW 2014-2020 do kosztów kwalifikowanych można zaliczyć koszty wymienione w § 17 rozporządzenia z dnia 24.09.2015 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania Wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego PROW 2014-2020 które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, iż weryfikacja zasadności i racjonalności kosztów odbywa się przez pracowników podmiotu wdrażającego po złożeniu wniosku o przyznanie pomocy w oparciu o dostępną dokumentację, m.in. biznesplan a we wniosku o przyznanie</p>

przypadku, kiedy piec został już zakupiony, ale jeszcze nie jest podłączony? Wnioskodawca chciałby do kosztów kwalifikowalnych np. zaliczyć podłączenie pieca. Proszę przedstawić, jakie dokumenty Wnioskodawca ma przedłożyć, czy musi dokonać inwentaryzacji robót już wykonanych (czy np. wystarczy dostarczenie dziennika budowy) i przedstawić prace, które jeszcze należy wykonać?

W wyniku analizy stwierdzono, iż Wnioskodawca nie jest zobowiązany do stosowania PzP, a tym samym nie musi sporządzać kosztorysu w oparciu o przepisy określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego. Proszę o sprecyzowanie zapisu, który mówi, iż w przypadku zakresu prostych robót nie ma wymogu sporządzenia kosztorysu. Jaki zakres zaliczany jest do prostych robót budowlanych? Ponieważ nowobudowany obiekt jest już postawiony, trzeba go jedynie wykończyć i oczywiście wyposażać. Wnioskodawca wie, iż wydatki może ponosić dopiero od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, aby mocje uznać za kwalifikowalne i ująć w zestawieniu rzeczowo-finansowym inwestycji. Poniżej zestawienie prac, jakie Wnioskodawca zamierza wykonać w obiekcie i wnioskować o dofinansowanie w ramach przedmiotowego konkursu:

Golarka drzwiowa, położenie paneli podłogowych, instalacja elektryczna, instalacja CO, instalacja wodna, biały montaż, instalacja p. poż., wentylacja, wykonanie oczyszczalni ścieków, wykonanie tynków, elewacja zewnętrzna budynku, wylewka na podłogach, regipsy na sufitach, zakupić glazurę.

Ponadto mają być wyposażone pokoje w meble, zakupić kołdry, pościel i ręczniki, stoły i krzesła, wyposażać kuchnię, m.in. w nierdzewne stoły, zlew i

pomocy należy uzasadnić możliwość osiągnięcia celu poprzez zakładany zakres. Dodatkowo wnioskodawca we wniosku o przyznanie pomocy musi wykazać, że operacja na którą składa wniosek o przyznanie pomocy nie byłaby możliwa bez udziału środków publicznych.

Wymienione prace takie jak: instalacja pieca, instalacja elektryczna, instalacja CO, instalacja wodna, biały montaż, instalacja p.poż, wentylacja, wykonanie oczyszczalni ścieków, wykonanie tynków, elewacja zewnętrzna, wylewka na podłogach, regipsy na sufitach, glazura mogą być uznane za koszty kwalifikowane (jeżeli są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia celu oraz racjonalne) i powinny być ujęte w kosztorysie inwestorskim. Zakres elementów, które powinien zawierać kompletny i dopuszczalny jako załącznik do wniosku kosztorys, zawarty jest w załączniku nr 1 do instrukcji do wniosku o przyznanie pomocy. Jednocześnie należy pamiętać, że w przypadku pozostałych prac niewymienionych w kosztorysie, nieznajdujących się w obrocie powszechnym należy dostarczyć dokumenty uzasadniające przyjęty dla danego kosztu poziom cen (np. wydruki z Internetu czy oferty sprzedawców).

	regaly, szafki kuchenne, piec konwekcyjny	
14.	Czy przepisy § 18 ust. 3 rozporządzenia dotyczące limitów kosztów ogólnych oraz kosztów zakupu środków transportu mają zastosowanie również do biznes planu, który będzie składany przez wnioskodawcę w zakresie podejmowania działalności gospodarczej (możliwe jest sfinansowanie zakupu środka transportu w wysokości np. 60% kosztów kwalifikowanych)?	Zgodnie z § 5 ust.4 rozporządzenia pomoc jest przyznawana jeżeli biznes plan jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji a w szczególności jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów jest nie niższa niż 70% kwoty jaką można uzyskać na tę operację. Powyższe oznacza, że pomoc będzie mogła być przyznana o ile suma kosztów planowanych do poniesienia (racjonalnych i uzasadnionych zakresem operacji) nie będzie niższa niż 70% kwoty określonej w LSR. Zgodnie z §5 ust. 1 pkt.3 w/w rozporządzenia pomoc na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli koszty planowane do poniesienia mieszczą się w zakresie kosztów o których mowa w §17 ust. 1 rozporządzenia. Jednocześnie do operacji polegających na podejmowaniu działalności gospodarczej nie ma zastosowania § 18 ust. 3 rozporządzenia, który ogranicza koszty zakupu środków transportu do wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych pomniejszonych o koszty ogólne.
15.	Art. 45 ust. 2 lit. a Rozporządzenia 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. mówi: Wydatki kwalifikujące się do wsparcia z EFRROW ograniczają się do: a) kosztów budowy, nabycia, włącznie z leasingiem, lub modernizacji nieruchomości; Natomiast zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ograniczono koszty kwalifikowane do: zakupu robót budowlanych lub usług oraz do najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości. Czy dopuszczalne jest sfinansowanie w ramach pomocy zakupu nieruchomości?	Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. a oraz lit. c rozporządzenia pomoc jest przyznawana na operacje odpowiednio w zakresie podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej. W § 17 ustawodawca dla operacji innych niż określone w §2 ust. 1 pkt 2 lit. a - czyli nie związanych z podejmowaniem działalności gospodarczej określił zakres kosztów kwalifikowalnych, które nie obejmują zakupu nieruchomości, w związku z czym wydatki poniesione na zakup nieruchomości nie mogą stanowić kosztów kwalifikowalnych operacji w ramach poddziałania 19.2.
16.	Czy w związku z zapisami § 17 ust. 1 pkt 3) oprócz zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych istnieje możliwość sfinansowania tylko i wyłącznie zakupu? Czy możliwe jest sfinansowanie przygotowania procesu od dokumentacji i prac związanych z wykonaniem oprzyrządowania, dokumentacji, zakupu materiałów	Kwestię katalogu kosztów kwalifikowalnych dla operacji realizowanej w ramach zakresu rozwijanie działalności gospodarczej regulują zapisy § 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1570). Do kosztów kwalifikowalnych podanych w § 17 ust. 1 pkt 3) ww. rozporządzenia zalicza się jedynie koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub

	po wykonanie urządzenia przez inwestora we własnym zakresie?	znaków towarowych, które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.
17.	Czy z uwagi na charakter inwestycji, mając na uwadze ochronę patentową, możliwe byłoby sfinansowanie kosztów wynagrodzenia/ zlecenia wykonania oprzyrządowania lub urządzenia osobom zatrudnionym u pracodawcy/Beneficjenta	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz ustawy określające szczegółowe przepisy PROW nie przewidują szeroko pojętych zagadnień związanych z ochroną patentową danego produktu. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. dla poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” określa jedynie katalog kosztów kwalifikowalnych, do którego zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3) można zaliczyć koszty zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych, które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne. Planując koszty związane z wynagrodzeniem należy wziąć pod uwagę, zapisy § 17 ww. rozporządzenia, zgodnie z którymi do kosztów kwalifikowalnych można zaliczyć koszty wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników - w przypadku operacji w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit, b i pkt 3. Jak wynika z powyższych zapisów koszty wynagrodzenia pracowników beneficjenta nie są kosztami kwalifikowalnymi dla operacji realizowanej w zakresie rozwijania działalności gospodarczej. (§ 2 ust. 1 pkt 2 lit. c ww. rozporządzenia). W ramach kosztów kwalifikowalnych operacji można jednak ponosić koszty zakupu robót budowlanych lub usług, które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.
18.	Czy środki z dotacji można przeznaczyć na działania reklamowe/marketingowe tj. reklama mobilna na terenie miasta, zakup plakatów, banerów ulotek itp.	Ustawodawca nie wskazał wykluczeń w zakresie przedstawionym w pytaniu. Rozporządzenie określa katalog kosztów kwalifikowalnych w § 17. ust 1. tj.: „Pomoc na operację w zakresie innym niż określony w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty: 1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej "kosztami ogólnymi", 2) zakupu robót budowlanych lub usług, 3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych, 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości, 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie

		<p>określonym w § 2 ust. 1 pkt 5 - również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,</p> <p>6) zakupu środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,</p> <p>7) zakupu rzeczy innych niż wymienione w pkt 5 i 6, w tym materiałów,</p> <p>8) wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników - w przypadku operacji w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. b i pkt 3,</p> <p>9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013</p> <p>- które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.”</p>
19.	Czy w przypadku przeznaczenia części kwoty na wynajem lokalu, nie ma przeciwwskazań żeby przeznaczyć też część kwoty na kapitalny remont tego lokalu?	Zgodnie z rozporządzeniem, koszt zakupu robót budowlanych, jest kwalifikowalny, ponadto ustawodawca nie wskazał wykluczeń w zakresie przedstawionym w pytaniu.
20.	Czy kosztem kwalifikowanym w ramach podejmowania działalności gospodarczej będzie zakup food- trucka (przyczepy gastronomicznej) oraz motocykla (bez względu na jego klasyfikację, np. do rozwożenia pizzy)? Zgodnie z rozporządzeniem dofinansowaniu podlega zakup środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą.	Za koszt kwalifikowalny, co do zasady można uznać koszt zakupu food-trucka {przyczepy gastronomicznej) oraz motocykla (np. do rozwożenia pizzy). Niemniej jednak w/w elementy będą uznane za kwalifikowalne w sytuacji, gdy ich zakup będzie uzasadniony zakresem rzeczowym operacji, niezbędny do osiągnięcia jej celu, racjonalny, a biznesplan będzie potwierdzał, że operacja jest ekonomicznie uzasadniona. Ostateczny status/kategoria będzie potwierdzony na podstawie dowodu rejestracyjnego, zawierającego odpowiednie informacje. Warty podkreślenia jest też fakt, że wszystkie elementy zakresu rzeczowego nabyte w ramach operacji nie mogą być używane.
21.	Czy koszty wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników Beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników, w przypadku wsparcia związanego z „podejmowaniem działalności gospodarczej ” oraz z „rozwijaniem działalności gospodarczej ” będą kosztami kwalifikowalnymi?	<p>§ 17 ust 1 pkt 8) rozporządzenia określa, że koszty z tytułu wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związane z pracą pracowników beneficjenta, mogą być uznane za kwalifikowalne wyłącznie w przypadku operacji w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR, przez tworzenie lub rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego produktów rolnych, będących przedsiębiorstwami spożywczymi, w których jest wykonywana działalność w zakresie produkcji, przetwarzania lub dystrybucji żywności pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego lub wprowadzania tej żywności na rynek, przy czym podstawą działalności wykonywanej w tym inkubatorze jest przetwarzanie żywności (§ 2, ust.1 pkt. 2 lit. b)

		rozporządzenia); a) wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą na obszarze wiejskim objętym LSR (...) (§ 2, ust.1 pkt. 3 rozporządzenia). W związku z powyższym, w przypadku operacji dotyczących rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym LSR, w zakresie: • podejmowania działalności gospodarczej (§ 2, ust.1 pkt. 2 lit. a) rozporządzenia); • rozwijania działalności gospodarczej (§ 2, ust.1 pkt. 2 lit. c) rozporządzenia); koszty wynagrodzeń i pochodnych nie mogą być kosztem kwalifikowalnym w zakresie rozwijania działalności gospodarczej albo kosztem planowanym do poniesienia w ramach podejmowania działalności gospodarczej.
22.	Czy koszt leasingu jest kwalifikowalny? Czy w przypadku finansowania leasingu w ramach wkładu własnego beneficjenta musi być on zakończony w momencie ubiegania się o płatność końcową?	Koszt leasingu nie mieści się w katalogu kosztów kwalifikowalnych określonych w § 17 rozporządzenia LSR.
23.	Czy w ramach podejmowania działalności gospodarczej kosztem kwalifikowanym będzie zakup gotowych domków turystycznych przeznaczonych na wynajem ?	W zapytaniu brak jest szczegółowych informacji pozwalających na jednoznaczną odpowiedź co do kwalifikowalności zakupu gotowych domków turystycznych. Należy mieć na uwadze, że w ramach poddziałania 19.2 katalog kosztów / kosztów kwalifikowalnych nie obejmuje zakupu nieruchomości. Wobec powyższego, w przypadku gdy planowane do zakupu domki turystyczne będą stanowiły nieruchomość w rozumieniu przepisów powszechnie obowiązującego prawa, nie będą wpisywać się w zakres kosztów operacji polegającej na podejmowaniu działalności gospodarczej. Jeśli jednak przedmiotem operacji będzie budowa domków turystycznych przeznaczonych na wynajem - pod warunkiem spełnienia pozostałych kryteriów dostępu do wsparcia - możliwe będzie uzyskanie wsparcia na podjęcie działalności gospodarczej w tym zakresie.
24.	Czy osoba podejmująca działalność gospodarczą i uruchamiająca firmę przewozową może mieć we wniosku tylko jeden koszt „kwalifikowany”, tj. zakup busa do przewozu osób (więcej niż 8 osób plus kierowca)? Zakup takiego pojazdu jest niezbędny do uruchomienia tego typu działalności. Czy ww. pomoc może obejmować też operacje z zakresu rozwoju działalności gospodarczej, gdy jedyną formą tej działalności jest przewóz osób?	Zgodnie z §17 ust. 1 Rozporządzenia MRiRW w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc na operacje w zakresach określonych w §2 ust.1 rozporządzenia wykonawczego jest przyznawana na zakres kosztów do których zalicza się m.in. zakup środka transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą. Odnosnie drugiej części pytania czy pomoc może obejmować operacje, gdzie jedyną formą prowadzenia działalności jest przewóz osób, informuję, że przepisy

		rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia, jednakże zgodnie z §18 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględniane są koszty ogólne nie przekraczające 10% pozostałych kosztów kwalifikowanych operacji, a koszty środka transportu - w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowanych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne. Z treści przepisu wynikają dwie zmienne o które wnioskodawca musi oprzeć się aby wyliczyć odpowiedni poziom kosztu środka transportu tj. obligatoryjnie pozostałe koszty kwalifikowane oraz koszty ogólne w zależności czy zostały zadeklarowane przez wnioskodawcę w ramach projektu.
25.	Czy kosztem kwalifikowalnym może być koszt wynajmu nieruchomości z góry wyliczony na czas trwałości projektu, przy założeniu że wraz z wnioskiem o płatność dostarczone zostaną dokumenty księgowe potwierdzające zapłatę tego kosztu?	Koszt wynajmu nieruchomości z góry wyliczony na czas trwałości projektu nie można uznać za kwalifikowalny, ponieważ związany jest z utrzymywaniem rezultatów po zakończeniu projektu. Koszty w okresie utrzymywania trwałości projektu zobowiązany jest ponosić Beneficjent z własnych środków.
26.	Czy projektowany budynek, w którym będzie się mieścił klub dziecięcy może być mieszkalno- usługowy zgodnie z MPZ - oczywiście koszty kwalifikowane (zgodnie z kosztorysem inwestorskim budowy) dotyczyć będą części usługowej budynku?	Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy we wniosku w polu 9. Informacja o działkach ewidencyjnych wchodzących w skład nieruchomości, w kolumnie 8 należy wpisać powierzchnię działki/nieruchomości zajętej pod operację, czyli, jeżeli część, w której będzie realizowana operacja zajmie tylko część usługową budynku należy wpisać tylko tę część. Należy pamiętać, że prowadzenie ogólnodostępnych usług w budynku mieszkalno-usługowym musi spełniać warunki określone w odrębnych przepisach prawa, a na etapie kontroli administracyjnej będzie sprawdzane, czy wnioskodawca ma pozwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w określonym zakresie we wskazanym lokalu.
27.	Czy zakres projektu planowanego do realizacji przez parafię a polegającego na wymianie ogrzewania w kościele wpisanym do rejestru zabytków, którego celem ma być poprawa stanu zachowania obiektu w zakresie zmniejszenia wilgoci murów i posadzki, kwalifikuje się do dofinansowania w ramach działań związanych z zachowaniem dziedzictwa lokalnego?	Dofinansowanie operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego wpisuje się w działanie Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER poddziałanie 19.2 - Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Podkreślenia wymaga, iż to do Rady Decyzyjnej LGD należy sprawdzenie zgodności realizowanej operacji z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, z założeniami LSR, z celami LSR oraz czy operacja spełnia kryteria wyboru określone w LSR przez LGD. Niezależnie od powyższego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem

		<p>Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1570), pomoc na operację przyznawana będzie podmiotowi spełniającemu warunki określone w § 3 i któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”.</p> <p>W związku z powyższym o pomoc może ubiegać się osoba prawna, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, w tym kościoły np. parafie lub związki wyznaniowe.</p> <p>Pomoc na realizację operację w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego jest przyznawana, jeżeli operacja służyć będzie zaspokojeniu potrzeb społeczności lokalnej. Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy musi mieć na uwadze, iż pomoc przyznawana jest w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych uzasadnionych zakresem operacji, niezbędnych do osiągnięcia celu oraz racjonalne, do których zalicza się koszty wymienione w § 17 ust. 1 rozporządzenia, np. koszty ogólne, koszty zakupu robót budowlanych lub usług.</p> <p>Ponadto istotne jest aby operacja z powyższego zakresu, realizowana była zgodnie z celami programu (cel szczegółowy B6 i cele przekrojowe) oraz przyczyniła się do realizacji celów określonych w LSR.</p>
28.	<p>czy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-20120 , możliwe jest uzyskanie wsparcia na zagospodarowanie placu przy budynku przedszkola tj. budowy placu zabaw, siłowni zewnętrznej, ogrodzenia budynku, ławeczek, koszy, a także wjazdu drogą wewnętrzną na parkingi do 10 miejsc.</p>	<p>Zgodnie z zapisem §2 pkt. 1 ust.6 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 'września 2015r., w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-20120 (Dz.U.2015.1570 z późn. zm.), pomoc jest przyznawana na operacje</p> <p>w zakresie budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej. Mając na uwadze powyższe zapisy, przedstawiony do realizacji zakres rzeczowy, dotyczący budowy placu zabaw, siłowni zewnętrznej, ławeczek, koszy, który mógłby zostać zrealizowany przy budynku przedszkola będzie wpisywał się w zakres pomocy pod warunkiem, że będzie on ogólnodostępny i niekomercyjny. Wątpliwe wydaje się zakwalifikowanie ogrodzenia budynku, wjazdu i parkingu ze względu na to, iż zakres ten wiąże się bezpośrednio z funkcjonowaniem obiektu przedszkola.</p> <p>Przedmiotowy zakres mógłby stanowić koszt kwalifikowalny gdyby związany był bezpośrednio z funkcjonowaniem placu zabaw.</p>
29.	<p>Czy operacja mająca na celu zakup nowego wyposażenia gastronomicznego do używanego</p>	<p>Zgodnie z §17 ust1 pkt 5 w Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach</p>

	samochodu z gastronomią obwoźną jest kosztem kwalifikowalnym?	poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, do kosztów kwalifikowalnych operacji można zaliczyć koszty zakupu nowych maszyn lub wyposażenia {...}. Mając na uwadze powyższe jako koszt kwalifikowalny można uznać zakup nowego wyposażenia gastronomicznego do samochodu który został wprowadzony do ewidencji środków trwałych przez Wnioskodawcę przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy.
30.	Czy w ramach zakupionego sprzętu (np.) koparki w ramach działania 19.2 możliwe będzie wykonywanie tylko usług tym sprzętem, czy możliwy będzie również wynajem zakupionego sprzętu?	Powyższa sytuacja będzie możliwa do zaakceptowania jeżeli wynajem sprzętu będzie zgodny z profilem działalności gospodarczej prowadzonej przez wnioskodawcę a uzasadnienie ekonomiczne operacji będzie wynikało ze wskaźników zawartych w biznesplanie.
31.	Jak gmina stosująca prewspółczynnik przy dokonywaniu częściowych odliczeń VAT, ma określić kwalifikowalność tego podatku we wniosku o pomoc w zakresie operacji planowanej do finansowania za pośrednictwem LGD?	Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia, pomoc na operację w zakresie innym niż „podejmowanie działalności gospodarczej” jest przyznawana w formie refundacji kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320, z późn. zm.), który z kolei stanowi, że kosztem kwalifikowalnym jest podatek od towarów i usług, z wyjątkiem podatku, który można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego. W odniesieniu do sposobu obliczenia VAT przy zastosowaniu prewspółczynnika, przepisy rozporządzenia LSR nie wprowadzają modyfikacji w tym zakresie w stosunku do zasad i warunków określonych w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2016 r. poz. 710).
32.	Czy VAT jest kosztem kwalifikowalnym jeśli wnioskodawca nie ma możliwości jego odzyskania?	Koszty kwalifikowalne zostały określone w §17 ust.1 pkt.9 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”. Koszt podatku od towarów i usług (VAT) jest kosztem kwalifikowalnym, zgodnie z art.69 ust.3 lit. C rozporządzenia 1303/2013, tzn. jest kosztem kwalifikowalnym, z wyjątkiem podatku, który może odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego. Ponadto, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zamierza zaliczyć VAT do kosztów

		<p>kwalifikowalnych operacji powinien wystąpić o indywidualną interpretację prawa podatkowego do organu upoważnionego- zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 poz. 613, z późn.zm) w sprawie braku możliwości odzyskania podatku VAT. Załącznik ten jest obligatoryjnie wymagany wraz z ze złożeniem pierwszego wniosku o płatność.</p>
33.	Czy dofinansowaniu podlega stworzenie lub rozwój pasieki	<p>Na operacje w zakresie podejmowania oraz rozwijania działalności gospodarczej nie przewiduje się wsparcia na działalność rolniczą, jaką jest produkcja pszczelarska.</p>
34.	Czy beneficjent może kupić firmę lub nieruchomość lub majątek ruchomy, należące do członka rodziny?	<p>Zakup przedsiębiorstwa lub nieruchomości nie mieści się w katalogu kosztów kwalifikowalnych określonych w § 17 rozporządzenia . Rozporządzenie nie wprowadza ograniczeń w zakresie zakupu rzeczy od członka rodziny, jednak zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 5 tego rozporządzenia, zakup rzeczy używanych, jest możliwy wyłącznie w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego, a rzeczy te (maszyny, wyposażenie) stanowią eksponaty.</p>
35.	Czy wymiana barierek w zabytkowym śródmieściu w celu przywrócenia estetyki Rynku, wpisuje się do działania "Zachowanie dziedzictwa lokalnego"?	<p>Działanie mające na celu zachowanie dziedzictwa lokalnego może być realizowane na obszarach wiejskich, przez które rozumieć należy obszar całego kraju, z wyłączeniem obszaru miast o liczbie mieszkańców większej niż 20 000.</p> <p>Natomiast zgodnie z § 11 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pomoc na operację w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego jest przyznawana, jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.</p>
36.	Czy projekt rewitalizacji podwórka osiedlowego na terenie wiejskim można uznać za "przestrzeń publiczną", kwalifikująca się do dofinansowania w ramach PROWu?	<p>Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dofinansowaniem może zostać objęta operacja budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej. Natomiast na podstawie § 11 w/w rozporządzenia pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 6 jest przyznawana, jeżeli operacja służy zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej.</p> <p>W związku z powyższym beneficjent będzie mógł ubiegać się o przyznanie pomocy na projekt budowy lub przebudowy podwórka osiedlowego, które spełni warunki określone w § 2 ust. 1 pkt 6 i § 11 w/w rozporządzenia, tj.: będzie ogólnodostępne,</p>

		niekomercyjne oraz zaspokoi potrzeby społeczności lokalnej. Natomiast w przypadku projektu rewitalizacji podwórka osiedlowego, do którego dostęp mają tylko mieszkańcy osiedla trudno zaliczyć do obszaru przestrzeni publicznej zgodnie z definicją określoną w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz uznać, że służy zaspokojeniu potrzeb nie tylko mieszkańców osiedla, ale również społeczności lokalnej. Tym samym projekt takiego podwórka nie będzie mógł uzyskać pomocy z PROW 2014-2020.
37.	Czy planowana do podjęcia działalność gospodarcza może być prowadzona w budynku mieszkalnym (w wydzielonej do tego celu części), czy konieczne jest dokonanie zmiany sposobu użytkowania w/w części tej nieruchomości?	Konieczne jest zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego, w tym przypadku mieszkania. Zgłoszenie takie jest wymagane w sytuacji, gdy działalność gospodarcza w mieszkaniu powoduje zmianę warunków między innymi bezpieczeństwa pożarowego, pracy, zdrowotnych, higieniczno-sanitarnych czy wielkości lub układu obciążeń („Prawo budowlane”, art. 71, Dz.U. 1994 Nr 89 poz. 414).
12. Wkład własny		
1.	Czy będzie weryfikowane pochodzenie środków wykazanych przez beneficjenta jako wkład własny w ramach operacji?	W przypadku operacji, w ramach której pomoc jest przyznawana formie refundacji kosztów kwalifikowalnych niższej niż 100% tych kosztów, nie jest planowane wymaganie od beneficjenta udokumentowania źródeł pochodzenia środków stanowiących wkład własny w ramach operacji. Oznacza to, że beneficjent nie musi dokumentować, że ma zabezpieczone środki na realizację operacji. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc jest przyznawana jeśli koszty kwalifikowalne operacji nie są współfinansowane z innych środków publicznych, oraz zgodnie z art. 48 ust. 4 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.7.2014, str. 69), kontrole administracyjne obejmują procedury zapobiegające nieprawidłowemu podwójnemu finansowaniu z innych systemów unijnych lub krajowych i w ramach poprzedniego okresu programowania. Jeżeli występuje finansowanie z innych źródeł, kontrole te gwarantują, że łączna otrzymana pomoc nie przekracza maksymalnych dopuszczalnych kwot lub stawek wsparcia. Oznacza to, że

		<p>kwestia współfinansowania operacji z innych środków publicznych oraz podwójnego finansowania będzie elementem kontroli administracyjnej wniosku o przyznanie pomocy.</p>
2.	<p>Czy można zakwalifikować jako rzeczowy wkład własny, posiadane już np. krzesła lub stoły, jeśli operacją jest np. budowa sali bankietowej?</p>	<p>Pytanie zostało sformułowane w sposób bardzo ogólny, aby SWW mógł jednoznacznie wypowiedzieć się co do kwestii w nim zawartej. Jednakże należy mieć na uwadze, iż zgodnie z zapisami § 17 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1570 oraz z 2016 r., poz. 1390; zwanego dalej Rozporządzeniem) do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013. Przywołany wyżej artykuł stanowi, iż wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne, pod warunkiem, że przewidują to zasady kwalifikowalności EFSI i programu operacyjnego oraz z zastrzeżeniem spełnienia określonych w ww. rozporządzeniu kryteriów.</p> <p>W instrukcji wypełniania wniosku o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej przy zapisach dotyczących wkładu rzeczowego pojawiły się również określenia typu: „sprzęty” i „surowce”, jednakże nie zostały one literalnie wskazane w rozporządzeniu nr 1303/2013, zgodnie z którym do wkładu rzeczowego zalicza się: roboty budowlane, towary, usługi, grunty i nieruchomości (nie zaś sprzęt, surowce). Wobec powyższego SWW zwrócił się do ARiMR z prośbą o wyjaśnienie zaistniałych w tym zakresie wątpliwości.</p> <p>Jednocześnie informuję, iż w ramach operacji z zakresu podejmowania działalności gospodarczej nie można zaliczyć do planowanych do poniesienia kosztów wkładu rzeczowego. Koszty te dla tego typu operacji muszą mieścić się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 Rozporządzenia. Ponadto w zależności od zakresu planowanej do realizacji operacji (§ 2 ust. 1 pkt 1-8) należy zweryfikować, czy spełnia ona odpowiednie warunki określone w Rozporządzeniu, a koszty, które zamierza wnioskodawca ponieść w jej ramach, będą uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne.</p>
3.	<p>Czy wystarczającym dokumentem ustalającym</p>	<p>Informuję, iż zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy na</p>

	<p>wysokość wkładu rzeczowego w postaci nieruchomości jest akt notarialny kupna tej nieruchomości (2015 rok), czy niezbędna jest dodatkowo wycena przez rzeczoznawcę majątkowego i czy może to być dowolny rzeczoznawca majątkowy?</p>	<p>operacje w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego PROW 2014-2020 w pkt 6.2 wniosku o przyznanie pomocy wnioskodawca zobowiązany jest do wpisania kodu PKD działalności związanej z realizacją operacji. Ważne jest aby podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonywał działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować. Należy mieć na uwadze, że zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia do kosztów kwalifikowalnych zalicza się wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Akt notarialny kupna nieruchomości może być jedynie dokumentem potwierdzającym posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości, natomiast jeśli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy planuje wnieść wkład rzeczowy w formie nieruchomości, wartość tej nieruchomości może być określona jedynie poprzez rzeczoznawcę majątkowego. Należy mieć na uwadze, że koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych od dnia 1 stycznia 2014 r. W związku z tym aby wartość wkładu rzeczowego w zakresie udostępnienia nieruchomości można było zaliczyć do kosztów kwalifikowalnych musi być wniesiona po podpisaniu umowy. Forma wniesienia wkładu rzeczowego powinna się odbywać z zachowaniem ogólnych zasad obowiązującego prawa.</p>
13. Wkład rzeczowy		
<p>1.</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia 19.2 do kosztów kwalifikowalnych zalicza się wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013. Czy posiadane przez wnioskodawcę maszyny mogą być potraktowane jako wkład rzeczowy i w jaki sposób należy szacować jego wartość?</p>	<p>Odpowiedź na pytanie jest oczywista w świetle regulacji zawartej w art. 69 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), do którego bezpośrednio odsyła § 17 ust. 2 rozporządzenia 19.2. Zgodnie z art. 69 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, wkład rzeczowy może mieć formę robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, pod warunkiem że przewidują to zasady kwalifikowalności EFSI i</p>

		<p>programu operacyjnego oraz z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich wymienionych poniżej kryteriów:</p> <p>a) wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;</p> <p>b) wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;</p> <p>c) wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;</p> <p>d) w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.</p> <p>e) w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.</p> <p>Wartość gruntu lub nieruchomości, o której mowa w lit. d) akapit pierwszy niniejszego ustępu musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy i nie przekraczać limitu ustanowionego w ust. 3 lit. b).</p>
2.	<p>Zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia: „Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013”. Zgodnie z § 17 ust. 3 rozporządzenia: „Wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013, w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168”.</p> <p>Czy drugi rok poprzedzający rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy to dla naborów, które będą przeprowadzane w 2016r, jest rokiem 2014?</p> <p>Czy będzie można do wyliczeń kosztów kwalifikowalnych przyjąć kwotę netto niższą niż</p>	<p>Drugim rokiem poprzedzającym rok w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy dla naborów przeprowadzanych w roku 2016 jest rok 2014. Zgodnie z §17 ust.2 rozporządzenia do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy o którym mowa w art.69 ust.1 rozporządzenia nr 1303/2013, którego wartość ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy i liczby 168 . Dla wniosków o przyznanie pomocy składanych w ramach naborów w roku 2016 wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy należy ustalić w następujący sposób: $3.783,46\text{zł} / 168 \text{ dni} = 22,52\text{zł} \times \text{ilość przepracowanych godzin}$ (przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w roku 2014, określone komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 lutego 2015r). Należy w tym miejscu nadmienić, że ww. rozporządzenia nie określają wartości netto godz. pracy, jako kosztu kwalifikowalnego, dlatego też inny sposób wyliczenia wartości wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy będzie niezgodny z zapisami rozporządzenia, a tym samym będzie wskazany jako błąd, podczas weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy.</p>

	<p>wynika to z Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W przypadku, gdy kosztem kwalifikowalnym w formie nieodpłatnej pracy będą godziny pracy w kwocie netto (VAT nie będzie kosztem kwalifikowalnym), jak wyliczyć kwotę netto godz. pracy? W/w komunikat dotyczy przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w kwocie brutto.</p>	
3.	<p>Zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013, tj. m.in. nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej.</p> <p>Biorąc również pod uwagę przepis zawarty w § 29 ust. 3 rozporządzenia, koszty kwalifikowalne podlegają refundacji jeżeli zostały poniesione od dnia, w którym została zawarta umowa przyznania pomocy.</p> <p>Dlatego też powstaje pytanie, czy wartość wspomnianego wyżej wkładu rzeczowego w formie nieruchomości, której Beneficjent stał się właścicielem przed dniem podpisania umowy o przyznaniu pomocy, będzie stanowiła koszty kwalifikowalne operacji.</p>	<p>Zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia, do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013. Wkład rzeczowy – jak każdy koszt stanowiący podstawę do wyliczenia kwoty pomocy - ocenia się również pod względem zasadności i racjonalności.</p> <p>Zgodnie z art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 – wkład rzeczowy może mieć formę robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, pod warunkiem że przewidują to zasady kwalifikowalności EFSI i programu operacyjnego oraz z zastrzeżeniem spełnienia wszystkich poniższych kryteriów:</p> <ol style="list-style-type: none"> wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji; wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku; wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji; w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego; w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną. <p>Wartość gruntu lub nieruchomości, o której mowa w lit. d) musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy i nie przekraczać limitu ustanowionego w art. 69 ust 3 lit. b), tj. <u>10 %</u> łącznych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji. W przypadku terenów</p>

		<p>opuszczonych oraz przemysłowych, na których znajdują się budynki, limit ten zostaje podniesiony do 15 %. W wyjątkowych i należycie uzasadnionych przypadkach limit może zostać podniesiony powyżej odnośnego ww. pułapu procentowego dla operacji dotyczących ochrony środowiska naturalnego.</p> <p>Art. 69 ust 1 rozporządzenia nr 1303/2013 zawiera nie do końca precyzyjne sformułowanie określające, że wydatki rzeczowe to takie, dla których „nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej”. Gdyby stosować to dosłownie, znacząco ograniczyłoby to możliwość uznawania wydatków rzeczowych za kwalifikowalne, gdyż praktycznie w każdym przypadku, choć często wiele lat temu, ktoś kiedyś dokonał płatności za dany przedmiot lub obiekt i ta płatność była w jakiś sposób potwierdzona, a nawet jeśli takiej płatności nie było, może to być obecnie trudno odpowiednio udokumentować, gdyż nie ma obowiązku bezterminowego przechowywania związanych z taką transakcją dokumentów. W czasie negocjacji rozporządzeń (na posiedzeniu Coreper II 18 kwietnia 2012 r.) Polska złożyła w kontekście tego przepisu oświadczenie, w którym wyjaśniła swój sposób rozumienia proponowanego przepisu: nie wyklucza on możliwości uwzględnienia w deklaracji wydatków jako kwalifikowalnego wkładu rzeczowego wartości dokumentacji, gruntów i nieruchomości, które były zakupione przez beneficjenta i za które beneficjent zapłacił przed rozpoczęciem okresu kwalifikowalności. Oświadczenie znalazło się w protokole z posiedzenia i Komisja przyjęła je do wiadomości (zgodnie z komentarzem do rozporządzeń unijnych dla polityki spójności na lata 2014-2020). Jednakże należy pamiętać, że celem tego przepisu było zapewnienie, że przepisy dotyczące wydatków rzeczowych nie służą do obchodzenia zasad dotyczących innych kwalifikowalnych płatności.</p> <p>Przypadkiem, w których możliwym będzie zaliczenie jako wkładu rzeczowego nieruchomości - może być chociażby sytuacja, w ramach której podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy chce przeprowadzić działania promocyjne obszaru objętego LSR, w tym produktów lokalnych i na potrzeby realizacji operacji chce udostępnić nieruchomość, która jest jego własnością (jako wkład rzeczowy).</p>
4.	Czy można zakwalifikować jako rzeczowy wkład własny wartość gruntu dzierżawionego w przypadku podejmowania lub rozwijania działalności gospodarczej?	W zakresie podejmowania działalności gospodarczej pomoc jest przyznawana, o ile m.in. zgodnie z zapisami § 5 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia koszty planowane do poniesienia w ramach operacji mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1 Rozporządzenia oraz nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR. Wobec powyższego, w zakresie

		<p>operacji dotyczących podejmowania działalności gospodarczej kosztem planowanym do poniesienia nie może być wkład rzeczowy.</p> <p>Natomiast w ramach rozwijania działalności gospodarczej wkład rzeczowy może stanowić koszt kwalifikowalny, zgodnie z zapisami § 17 ust. 2 Rozporządzenia. Należy mieć na uwadze, iż do wkładów rzeczowych zalicza się m.in. grunty oraz nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej. Dodatkowo, zgodnie z zapisami instrukcji wypełniania wniosku o płatność m.in. dla operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości wartość wkładu musi zostać poświadczona przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy oraz nie może przekraczać limitu 10% łącznych wydatków kwalifikowalnych dla danej operacji. Odnosząc się do zapytania, SWW nie może jednoznacznie udzielić odpowiedzi z powodu bardzo ogólnej jego treści. Należy zaznaczyć, że planowane do poniesienia koszty powinny być uzasadnione ze względu na zakres planowanej do realizacji operacji oraz racjonalne. Ocena, czy w ramach danej operacji wkład rzeczowy będzie mógł być kwalifikowalny, jest możliwa w momencie dysponowania całą dokumentacją związaną z daną sprawą.</p>
5.	Czy wystarczającym dokumentem ustalającym wysokość wkładu rzeczowego w postaci nieruchomości jest akt notarialny kupna tej nieruchomości (2015 rok), czy niezbędna jest dodatkowo wycena przez rzeczoznawcę majątkowego i czy może to być dowolny rzeczoznawca majątkowy?	Zgodnie z § 17 ust. 2 rozporządzenia do kosztów kwalifikowalnych zalicza się wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. Akt notarialny kupna nieruchomości może być jedynie dokumentem potwierdzającym posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości, natomiast jeśli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy planuje wnieść wkład rzeczowy w formie nieruchomości, wartość tej nieruchomości może być określona jedynie poprzez rzeczoznawcę majątkowego. Należy mieć na uwadze, że koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych od dnia 1 stycznia 2014 r. W związku z tym aby wartość wkładu rzeczowego w zakresie udostępnienia nieruchomości można było zaliczyć do kosztów kwalifikowalnych musi być wniesiona po podpisaniu umowy. Forma wniesienia wkładu rzeczowego powinna się odbywać z zachowaniem ogólnych zasad obowiązującego prawa.
14. Miejsce zamieszkania a miejsce prowadzenia działalności		
1.	Zgodnie z wymogami o pomoc może ubiegać się podmiot mający miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR. Czy w przypadku	Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 lit. c rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii

	<p>przemeldowania wnioskodawcy z obszaru spoza LGD na obszar objęty LGD wymagany jest konkretny czasookres zamieszkiwania (zameldowania na pobyt stały lub czasowy) na obszarze realizacji LSR?</p>	<p>rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), o pomoc w ramach poddziałania 19.2 objętego PROW 2014 – 2020, może ubiegać się osoba fizyczna, która m.in. ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim LSR (w sytuacji, gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Wykaz dokumentów potwierdzających spełnienie warunków przyznania pomocy został zawarty w odpowiednim wniosku o przyznanie pomocy, a wszelkie wymogi co do tych dokumentów zostały opisane w instrukcjach do tych wniosków. Formularze wniosków o przyznanie pomocy oraz instrukcje dostępne są na stronie internetowej ARiMR (www.arimr.gov.pl).</p>
2.	<p>Wnioskodawca jest zameldowany i zamieszkuje na obszarze wiejskim (wieś 250 osób). Planuje otworzyć działalność gospodarczą w 2016 roku (jeśli uzyska premię) pod tym adresem. Wiadome jest, że na początku 2017 roku przeprowadzi się do miejscowości w której mieszka 9.000 mieszkańców, przeniesie też tam swoją działalność gospodarczą. Czy jest to możliwe/dopuszczalne? jak się ma ten fakt do kryteriów punktowych?</p>	<p>W przypadku ubiegania się o pomoc, w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 24 września 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1570) o pomoc może ubiegać się osoba fizyczna jeżeli jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jest pełnoletnia, ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR (Lokalną Strategią Rozwoju). Powyższy zapis jasno określa, że warunek dotyczący miejsca zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR Wnioskodawca musi spełniać na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy. W przypadku gdy po podpisaniu umowy o przyznaniu pomocy Wnioskodawca zmieni miejsce zamieszkania, wówczas musi zapewnić aby miejsce prowadzenia działalności gospodarczej było zlokalizowane na obszarze wiejskim objętym lokalną strategią rozwoju.</p> <p>Nie jest natomiast możliwe udzielenie odpowiedzi na pytanie czy zmiana miejsca zamieszkania ma wpływ na jakiegokolwiek kryterium punktowe bez dokładnego określenia, w ramach której lokalnej strategii rozwoju operacja miałaby być realizowana, gdyż każda z lokalnych grup działania realizująca daną lokalną strategię rozwoju określa indywidualne kryteria, na podstawie których dokonuje oceny punktowej operacji.</p>
3.	<p>Czy można uznać, iż wnioskodawca spełnia warunek określony w § 3 ust. 1 lit. d) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach</p>	<p>Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 1 lit. d) rozporządzenia o pomocy może ubiegać się podmiot będący osobą fizyczną, jeżeli miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze objętym LSR - w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca</p>

	<p>poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570), zwanego dalej rozporządzeniem, w przypadku gdy posiada wg informacji dostępnych w CEIDG dodatkowy/e adres/y miejsc wykonywania działalności gospodarczej na terenie/ach wiejskim/ich objętym/y ch LSR, natomiast adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej znajduje się poza obszarem wiejskim objętym LSR?</p>	<p>2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Według art. 25 ust. 1 pkt. 5 tej ustawy wpisowi do CEIDG podlega adres zamieszkania przedsiębiorcy, adres do doręczeń przedsiębiorcy oraz adresy, pod którymi jest wykonywana działalność gospodarcza, w tym adres głównego miejsca wykonywania działalności i oddziału, jeżeli został utworzony. W tym miejscu należy zwrócić uwagę, iż ww. przepis rozporządzenia nie dokonuje podziału miejsc/adresów wykonywanej działalności na główne i dodatkowe. Wydaje się zatem, iż można uznać, że Wnioskodawca posiadający dodatkowy/e adres/y miejsc wykonywania działalności gospodarczej na terenie/ach wiejskim/ich objętych LSR, natomiast adres głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej poza obszarem wiejskim objętym LSR spełnia warunek określony w § 3 ust. 1 pkt. 1 lit. d rozporządzenia, jeżeli wszystkie adresy, pod którymi wykonuje działalność gospodarczą, wpisane są do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej.</p>
4.	<p>Czy są jakieś ustalenia/wytyczne/interpretacje/informacje dotyczące osób fizycznych /przedsiębiorców z terenów sołectw, które od dnia 01.01.2017 r. mają zostać włączone w granice administracyjne Miasta Opola?</p>	<p>Zgodnie z zapisami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich inicjatywa LEADER może być realizowana na obszarach wiejskich, przez które rozumieć należy obszar całego kraju, z wyłączeniem obszaru miast o liczbie mieszkańców większej niż 20 000. W takiej sytuacji osoby/przedsiębiorcy zamieszkujące /mające swoją siedzibę na terenach planowanych do włączenia do miasta Opola z dniem 1 stycznia 2017 r. przestaną spełniać warunki przyznania pomocy w ramach inicjatywy LEADER objętej PROW 2014-2020.</p> <p>W przypadku zawarcia umowy przyznania pomocy z beneficjentem zamieszkującym, bądź mającym swoją siedzibę na obszarze, który zostanie przyłączony do miasta Opola (w przypadku podpisania jej przed 01.01.2017r.), umowa ta zostanie rozwiązana z uwagi na brak spełnienia warunków przyznania pomocy. W konsekwencji Zarząd Województwa odmawia wypłaty całości pomocy, a w przypadku gdy część pomocy została wcześniej wypłacona następuje również zwrot dotychczas wypłaconej pomocy. O niniejszej sytuacji zostali poinformowani Prezesi Lokalnych Grup Działania, których sprawa dotyczy. Powyższe stanowisko dotyczy również działań wdrażanych bezpośrednio przez Samorząd Województwa.</p>
5.	<p>Beneficjent planuje podjąć działalność gospodarczą w postaci produkcji towarów np. mebli. Czy rynek zbytu musi pokrywać się z obszarem LGD? Beneficjent planuje podjąć działalność gospodarczą w postaci działalności usługowej np. usługi barmańskie. Czy obszar wykonywania danej usługi musi pokrywać się z obszarem LGD</p>	<p>Uruchomienie działalności gospodarczej wpisuje się w działanie Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER poddziałanie 19.2 - Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji rozwoju lokalnego kierowanego</p>

		<p>przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1570), o pomoc w zakresie rozwoju przedsiębiorczości - podejmowanie działalności gospodarczej na obszarze wiejskim objętym strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność może ubiegać się m.in. osoba fizyczna, która zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 musi spełniać odpowiednie warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR, - miejsce oznaczone adresem pod którym wykonuje działalność gospodarczą wpisanym do odpowiedniego rejestru tj. do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR. <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę iż pomoc w powyższym zakresie nie przysługuje, jeżeli działalność gospodarcza będąca przedmiotem tej operacji jest sklasyfikowana w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach; 2) górnictwo i wydobywanie; 3) działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie; 4) przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków; 5) wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej; 6) produkcja chemikaliów oraz wyrobów chemicznych; 7) produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych; 8) produkcja metali; 9) produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz motocykli; 10) transport lotniczy i kolejowy; 11) gospodarka magazynowa. <p>Odnosząc się do pytania dotyczącego rynków zbytu, tj. miejsca w którym sprzedawana jest produkcja (np. meble), informuję iż nie zachodzi konieczność aby obejmowały obszary związane z LGD.</p> <p>Mając powyższe na uwadze należy również pamiętać aby operacja z powyższego zakresu, realizowana była zgodnie z celami programu (cel szczegółowy B6 i cele przekrojowe) oraz przyczyniła się do realizacji celów określonych w LSR.</p>
6.	Czy jest możliwe wskazanie dwóch miejsc wykonywania działalności gospodarczej (wieś, miasto) i jak się to ma do oceny wniosku.	Na etapie ubiegania się o przyznanie pomocy Wnioskodawca wskazuje szczegółowe dane dotyczące lokalizacji operacji zawsze, w przypadku, gdy planowana do realizacji operacja jest trwale związana z nieruchomością (tj. dotyczy budowy, odbudowy, remontu, zagospodarowania terenu, zakupu maszyn, sprzętu i urządzeń wymagających posadowienia), a także gdy dotyczy ona zakupu wyposażenia oraz maszyn, sprzętu lub

		<p>urządzeń bezpośrednio związanych (wykorzystywanych) z konkretną lokalizacją. Nic nie stoi na przeszkodzie by we wniosku zostały wskazane np. dwa miejsca realizacji operacji pod warunkiem, że operacja, która obejmuje koszty inwestycyjne, zakłada realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR.</p> <p>Trudno zakładać, że wskazanie kilku miejsc realizacji operacji będzie miało wpływ na ocenę wniosku oprócz oceny warunku przyznania pomocy dotyczącego miejsca realizacji operacji na terenie wiejski objętym lokalną strategią rozwoju. Należy natomiast mieć na uwadze, że szczegółowe kryteria dotyczące oceny wniosku są określone indywidualnie przez poszczególne lokalne grupy działania i aby jednoznacznie stwierdzić, czy realizacji operacji w kilku miejscach będzie miała wpływ na ocenę wniosku należy doprecyzować na terenie jakiej lokalnej strategii rozwoju operacja będzie realizowana.</p>
15. Ubezpieczenia osób fizycznych w KRUS/ZUS		
1.	Czy w przypadku osób fizycznych ubezpieczonych w KRUS w pełnym zakresie a chcących przejść na ubezpieczenie w ZUS i aplikować o środki unijne na podjęcie działalności gospodarczej, wymagany jest konkretny okres podlegania ubezpieczeniom ZUS przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy?	Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc w zakresie podejmowania działalności gospodarczej przez osobę fizyczną przyznawana jest, jeżeli na dzień składania wniosku o przyznanie pomocy, podmiot ubiegający się o jej przyznanie nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, co dotyczy osób fizycznych podejmujących działalność gospodarczą w zakresie innym niż działalność sklasyfikowana wg PKD jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.
2.	Czy osoba prowadząca działalność gospodarczą podlegająca ubezpieczeniu w KRUS może ubiegać się o przyznanie pomocy na rozwój działalności gospodarczej, czy też będzie musiała ubezpieczyć się w ZUS?	Podmiotowe warunki przyznania pomocy na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), tj. rozwijanie działalności gospodarczej, zostały jasno sformułowane w § 7 rozporządzenia. Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, pomoc w ramach ww. zakresu może być przyznana jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.).

3.	Czy na działalność gospodarczą prowadzoną przez osobę ubezpieczoną w KRUS można uzyskać dotację w ramach działania „rozwijanie działalności gospodarczej” oraz czy osoba ubezpieczona w KRUS kwalifikuje się do uzyskania dotacji w ramach podejmowania działalności gospodarczej?	Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów. W odniesieniu do operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej, rozporządzenie nie wprowadza dodatkowych ograniczeń w zakresie możliwości pozostawania ubezpieczonym w KRUS w stosunku do przepisów o systemie ubezpieczeń społecznym rolników. Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, warunkiem przyznania pomocy na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest aby podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz nadal wykonuje tę działalność.
4.	Czy osoba fizyczna ubezpieczona w KRUS dobrowolnie i w niepełnym zakresie może skorzystać z premii na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach poddziałania 19.2? Jeśli tak to czy osoba ta w wyniku realizacji operacji musi prowadzić działalność gospodarczą oskładkowaną w ZUS przy może pozostać w KRUS?	Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów. Rozporządzenie nie wprowadza dodatkowych ograniczeń w zakresie możliwości pozostawania ubezpieczonym w KRUS w stosunku do przepisów o systemie ubezpieczeń społecznym rolników, które szczegółowo regulują przedmiotową kwestię.
5.	Czy osoba ubezpieczona w KRUS, zakładając firmę w	Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt a) rozporządzenia – pomoc na operację w zakresie

	branży produkcji artykułów lub produkcji napojów, spełnia kryteria przyznania pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej, jeżeli będzie ubezpieczona na tzw. „podwójnym KRUS-ie”? Czy konieczne będzie przejście na ubezpieczenie w ZUS?	<p>podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.</p> <p>W związku z powyższym osoba ubezpieczona z mocy ustawy i w pełnym zakresie w KRUS, która planuje podjęcie działalności gospodarczej w branży produkcji artykułów lub produkcji napojów, może ubiegać się o wsparcie na podejmowanie działalności gospodarczej.</p> <p>Odnosząc się do drugiej części pytania należy zauważyć, że przejście na ubezpieczenie ZUS będzie determinowana indywidualną sytuacją finansowo-prawną beneficjenta. Mając na uwadze konieczność wykazania uzasadnienia ekonomicznego operacji, jeśli z wyliczeń będzie wynikać, że zostanie przekroczony limit podatku dochodowego od prowadzonej działalności pozwalający na pozostanie w KRUS – wówczas konieczna będzie zamiana ubezpieczenia KRUS na ZUS.</p>
6.	Czy osoba deklarująca chęć rezygnacji z ubezpieczenia społecznego rolników i chcąc podjąć działalność gospodarczą może skorzystać z premii? W jakim czasie przed złożeniem wniosku musi zrezygnować z ubezpieczenia?	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit a) rozporządzenia - pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.</p> <p>Warunkiem uzyskania wsparcia jest przedstawienie Zaświadczenia wydanego nie wcześniej niż 1 miesiąc przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) o niefigurowaniu w ewidencji osób ubezpieczonych albo Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu, z zastrzeżeniem, iż wymóg ten nie dotyczy podejmowania działalności w zakresie produkcji artykułów spożywczych lub produkcji napojów.</p> <p>Wobec powyższego warunek nie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie - będzie weryfikowany na podstawie załączonego do ww. wniosku Zaświadczenia.</p>
7.	Czy osoba ubezpieczona w KRUS, która podejmie pracę dwa miesiące przed złożeniem wniosku i będzie opłacać składki w ZUS może starać się o premię?	Zgodnie z § 5 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego

		<p>kierowanego przez społeczność", objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów.</p> <p>Potwierdzeniem spełnienia w/w wymogu jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zaświadczenie wydane nie wcześniej niż 1 miesiąc przed dniem złożenia wniosku przez: <ul style="list-style-type: none"> a. Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) o niefigurowaniu w ewidencji osób ubezpieczonych - oryginał, albo b. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu - oryginał <p>Zaświadczenie z KRUS składane przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy figurujący w ewidencji osób ubezpieczonych w KRUS musi zawierać m.in. informacje o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - statusie ubezpieczonego, tj. rolnik, domownik lub małżonek rolnika w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, - zakresie ubezpieczenia np. ubezpieczenie w pełnym zakresie, tj.: emerytalno-rentowym, wypadkowym, chorobowym i macierzyńskim. <p>Przedkładane zaświadczenie z ZUS ma wskazywać na fakt podlegania ubezpieczeniu w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy (nie musi zawierać informacji o zapłacie składek za ten okres).</p>
8.	Bardzo proszę o wyjaśnienie czy przedsiębiorca, który prowadzi działalność i nie jest na ZUS-ie (opłaca tzw. Podwójny KRUS), jeżeli chce skorzystać ze wsparcia finansowego w ramach ww. działania musi od razu przejść na ZUS czy też, jeżeli krajowe przepisy mu na to pozwalają może pozostać na zwiększonym KRUS-ie?	Przepisy rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia. Warunki przyznania pomocy w tym zakresie odnoszą się do działalności gospodarczej, która powinna podlegać przepisom ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast zmiana podmiotu, w którym beneficjent jest ubezpieczony (z KRUS na ZUS) nastąpi naturalnie w trakcie realizacji biznesplanu, w wyniku przekroczenia kwoty granicznej o której mowa w przepisach ustawy o KRUS.
9.	Chodzi o podmiot uprawniony- nie jest ubezpieczony w KRUS- rozumiemy, że chodzi o ubezpieczenie z mocy ustawy i nie dotyczy to sytuacji, gdy beneficjent będzie wykonywał działalność w zakresie produkcji artykułów spożywczych lub napojów. Co w takim razie z osobami ubezpieczonymi w KRUS na wniosek?	Zgodnie z zapisami § 5, ust. 1, pkt 1, lit. a Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U.2015.1570 z późn.zm), pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie „nie podlega

		ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy' w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów".
10.	Czy na działalność gospodarczą prowadzoną przez osobę ubezpieczoną w KRUS można uzyskać dofinansowanie w ramach zakresu wsparcia związanego z „rozwojem działalności gospodarczej”?	W przypadku operacji polegającej na rozwijaniu działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli zostaną spełnione warunki określone w § 7 rozporządzenia. W świetle powołanego powyżej rozporządzenia, nie ma ograniczenia w możliwości ubiegania się o wsparcie na rozwijanie działalności gospodarczej przez podmiot, który podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników, jeśli spełnione są pozostałe warunki ubiegania się o wsparcie.
11.	Zgodnie z § 5. ust. 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1570) Pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a jest przyznawana, jeżeli: 1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie: a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów. Z kolei na etapie składania wniosków o przyznanie pomocy na operacje w zakresie podejmowanie działalności gospodarczej jako załącznik należy wykazać: - Zaświadczenie wydane przez: Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) o niefigurowaniu w ewidencji osób ubezpieczonych albo - Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu. W sytuacji, gdy osoba posiada gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha	Zgodnie z §5 ust.1 pomoc na operację w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit. a Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest przyznawana, jeżeli: 1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie: a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą sklasyfikowaną w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489) jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów, b) w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie, operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz: zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, koszty planowane do poniesienia w ramach operacji:

	<p>przeliczeniowe z chwili wyrejestrowania w ZUS (np. z chwilą utraty zatrudnienia na umowę o pracę) automatycznie podlega ubezpieczeniu KRUS. Na etapie wnioskowania o pomoc ww. osoba może przedłożyć odpowiednie zaświadczenie z ZUS potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu, gdy jest zatrudniona na umowę o pracę, składki odprowadza pracodawca.</p> <p>Czy w przypadku utraty zatrudnienia na etapie podpisywania umów będzie miał prawa do podpisania umowy o przyznanie pomocy (brak odprowadzenia składek do ZUS)?</p> <p>Czy osoba posiadająca gospodarstwo o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe, chcąc podjąć działalność w innym zakresie niż produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów może być Wnioskodawcą w ramach Poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność?</p>	<p>a) mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1,</p> <p>b) nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR.</p> <p>W sytuacji przedstawionej w pytaniu nr 1, kiedy podmiot na dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy jest zatrudniony z tytułu umowy o pracę przedkłada zaświadczenie z ZUS potwierdzające fakt podlegania ubezpieczeniu społecznemu. W momencie jej utraty, w sytuacji kiedy posiada gospodarstwo o pow. przekraczającej 2 ha, z mocy prawa podlega ubezpieczeniu w KRUS. Dlatego, aby podmiot mógł przystąpić do poddziałania 19.2 musi podjąć działalność gospodarczą i dokonać zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego w ZUS, co jest zgodne z zapisem w § 30 pkt.3 w/w rozporządzenia .</p>
16. Zmiana sposobu użytkowania nieruchomości		
1.	<p>Czy planowana do podjęcia działalność gospodarcza może być prowadzona w budynku mieszkalnym (w wydzielonej do tego części), czy konieczne jest dokonanie zmiany sposobu użytkowania w/w części tej nieruchomości?</p> <p>Czy uzyskanie dotacji na działalność gospodarczą w poprzedniej perspektywie finansowej 2007-2014 wyklucza z ubiegania się o dotację na rozwój przedsiębiorstwa?</p>	<p>Przepisy dotyczące wspierania rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020, w tym przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), nie wprowadzają szczególnych ograniczeń w zakresie zmiany sposobu użytkowania nieruchomości, w której prowadzona będzie działalność gospodarcza. Powyższe przepisy nie kolidują także z możliwością rozwijania działalności gospodarczej przez podmiot, który otrzymał wsparcie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.</p>
17. Utworzenie i utrzymanie miejsca pracy		
1.	W ramach projektu wnioskodawca przewidział przebudowę infrastruktury rekreacyjnej, dzięki czemu	Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 2 lit. a tiret drugie oraz ust. 2 pkt 2 lit. a tiret drugie umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez

	<p>osoba odpowiedzialna za funkcjonowanie tej infrastruktury (np. kortu tenisowego – konserwacja urządzeń, organizacja zajęć itp.) zachowała stanowisko pracy? Czy może obowiązek przeznaczenia 50% budżetu poddziałania 19.2 na przedsięwzięcia związane z tworzeniem lub utrzymaniem miejsc pracy należy odnosić do przedsięwzięć, w ramach których powstają nowe miejsca pracy a następnie miejsca te utrzymywane są w okresie trwałości operacji?</p>	<p>społeczność, w przypadku, gdy strategia przewiduje finansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, LGD powinna wykorzystać odpowiednią część środków finansowych przeznaczonych na wsparcie realizacji operacji w ramach strategii, na utworzenie miejsc pracy.</p>
2.	<p>W stosunku do jakich operacji możliwe jest udokumentowanie „utrzymania miejsca pracy”, jeżeli z zasady wykluczone jest podejmowanie i rozwój? I co oznacza stwierdzenie uzasadnienie utrzymania miejsca pracy - na podstawie jakich dokumentów?</p>	<p>Pomoc na operacje w zakresie określonym w § 2 ust. 1 pkt 2 lit a (podejmowanie działalności gospodarczej) oraz § 2 ust. 1 pkt 2 lit c (rozwijanie działalności gospodarczej) rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest przyznawana jeżeli operacja zakłada utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.</p> <p>Utrzymanie miejsca pracy, o którym wyżej mowa zakłada utrzymanie miejsca pracy, przez co najmniej 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt. 2 lit b ww. rozporządzenia w przypadku operacji związanej z podejmowaniem działalności gospodarczej lub 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, zgodnie z § 7 ust. 1 pkt. 2 lit b ww. rozporządzenia w przypadku operacji związanej z rozwijaniem działalności gospodarczej.</p> <p>Przepisu § 5 ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest osobą fizyczną, która podejmuje we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, z tym, że pomoc temu podmiotowi jest przyznawana, jeżeli operacja zakłada wykonywanie tej działalności co najmniej przez 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej. Z kolei przepisu § 7 ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku gdy suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się za realizację danej operacji, nie przekracza 25 tys. złotych. Warunek utrzymania miejsca pracy będzie weryfikowany w okresie trwałości projektu.</p>
3.	<p>Wypełnienie przez Beneficjenta obowiązku utworzenia miejsca pracy w wyniku zatrudnienia osoby współpracującej.</p>	<p>Zgodnie z przepisami przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. 2016 poz. 963) bez względu na to, czy członek rodziny współpracuje w działalności na podstawie umowy o pracę, czy też pomaga nieodpłatnie, dla celów powyższych przepisów uważany jest za osobę współpracującą.</p>

		<p>Zgodnie z art. 8 ust. 2 tej ustawy, jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, ze względu na ubezpieczenia społeczne jest traktowany jako osoba współpracująca. Niemniej jednak w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz w § 7 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia mowa jest o osobie, dla której zostanie utworzone miejsce pracy i która zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę, nie zaś o pracowniku. Ponadto nie istnieje norma prawna, która zabraniałaby nawiązywania stosunku pracy między osobami bliskimi, a także biorąc pod uwagę zasadę równości obywateli wobec prawa, należy uznać, że strony tego stosunku mają wolny wybór w tym zakresie. Wyłącznie od ich woli zależy, czy zostanie zawarta umowa o pracę. Dlatego też należy uznać, iż jeżeli prowadzący działalność gospodarczą zawrze z osobą współpracującą umowę o pracę, wówczas nastąpi spełnienie warunków przyznania pomocy w zakresie utworzenia miejsca pracy. Powyższe stanowisko, zostało uzgodnione z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i jednocześnie jest zmianą dotychczas stosowanych rozwiązań opartych na doświadczeniach z PROW 2007-2013. Zasady w tym zakresie zostaną doprecyzowane w instrukcjach do wniosków.</p> <p>Wobec tego, podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, przy obliczaniu średniej arytmetycznej stanu zatrudnienia może wliczać osobę współpracującą (zatrudnioną na podstawie umowy o pracę).</p>
4.	Jaki jest okres trwałości operacji w przypadku utrzymania miejsc pracy przy rozwijaniu działalności gospodarczej, jeśli beneficjent składa wniosek na rozwój działalności do kwoty 25 000,00 zł.	<p>Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli operacja zakłada utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy (...) oraz utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upłynie 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p> <p>Jednocześnie § 7 ust. 2 wskazuje, że przepisu § 7 ust. 1 pkt 2 nie stosuje się, jeżeli suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się na realizację danej operacji, nie przekracza 25 tys. zł.</p> <p>Pomimo jednak, że z przepisów prawa nie wynika obowiązek, o którym mowa powyżej, to beneficjent może być zobligowany do utworzenia miejsca pracy, gdy dana LGD określiła taki wymóg w kryteriach wyboru operacji do finansowania.</p>
5.	Co w sytuacji jeśli osoba, która uzyskała premię po dwóch latach zawiesi działalność gospodarczą? Jak wtedy liczony jest okres trwałości projektu?	<p>Pytanie nie precyzuje, czy beneficjent zawiesi swą działalność po dwóch latach od przyznania pomocy, czy po dwóch latach od wypłaty drugiej transzy pomocy.</p> <p>W pierwszym przypadku nie jest to dopuszczalne pomimo, ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej przewiduje możliwość zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców będących osobami fizycznymi oraz określa okoliczności, w jakich można zawiesić działalność - to</p>

		<p>przedsiębiorca będący Beneficjentem poddziałania 19.2 - nie może dokonać zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej w trybie określonym ww. ustawie - nawet w przypadku działalności sezonowej.</p> <p>W przypadku zawieszenia działalności gospodarczej po 2 latach od dnia wypłaty drugiej transzy pomocy - należy uznać, że Beneficjent spełnił warunek określony w tym zakresie w umowie o przyznaniu pomocy.</p>
<p>18. Utworzenie miejsca pracy/samozatrudnienie</p>		
<p>1.</p>	<p>Czy beneficjent poddziałania 19.2 wypełni zobowiązanie w zakresie utworzenia miejsca pracy w przypadku, gdy zatrudni na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę osobę będącą najbliższym członkiem rodziny, która nie będzie pozostawać z nim we wspólnym gospodarstwie domowym?</p> <p>Zgodnie z art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz zleceniobiorcami (...) uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności (...).</p> <p>Za pracownika w rozumieniu ustawy ZUS uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (tj. zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę) a także osobę wykonującą na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy.</p> <p>Wobec tego, bez względu, czy członek rodziny współpracuje w działalności na podstawie umowy o pracę, czy też pomaga nieodpłatnie, dla celów ZUS</p>	<p>Biorąc pod uwagę przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych, bez względu na to, czy członek rodziny współpracuje w działalności na podstawie umowy o pracę, czy też pomaga nieodpłatnie, dla celów powyższych przepisów uważany jest za osobę współpracującą. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 2 ustawy, jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, ze względu na ubezpieczenia społeczne jest traktowany jako osoba współpracująca.</p> <p>Niemniej jednak w § 5 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz w § 7 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) mowa jest o osobie, dla której zostanie utworzone miejsce pracy, i która zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę, nie zaś o pracowniku.</p> <p>Ponadto nie istnieje norma prawna, która zabraniałaby nawiązywania stosunku pracy między osobami bliskimi, a także biorąc pod uwagę zasadę równości obywateli wobec prawa, należy uznać, że strony tego stosunku mają wolny wybór w tym zakresie. Wyłącznie od ich woli zależy, czy zostanie zawarta umowa o pracę. Dlatego też należy uznać, iż jeżeli prowadzący działalność gospodarczą zawrze z osobą współpracującą umowę o pracę, wówczas nastąpi spełnienie warunków przyznania pomocy w zakresie utworzenia miejsca pracy.</p>

	uważany jest za osobę współpracującą, co oznacza, że osoby te nie będą miały statusu pracownika do celów ubezpieczeń społecznych.	
2.	<p>Czy dopuszczalna jest sytuacja, gdy wnioskodawca będąc zatrudnionym w jakimś miejscu pracy w wymiarze 1 etatu, podejmuje we własnym imieniu działalność i opłaca dobrowolne składki ZUS (co jest zgodnie z inf. pozyskaną z ZUS możliwe, w przypadku złożenia deklaracji o dobrowolnym opłacaniu składek ZUS), a jeśli zdecyduje się na wersję 2 czyli stworzenie miejsca pracy, czy wówczas może zatrudnić 2 osoby, np. w wymiarze 2 etatu każda, w sytuacji gdy są zatrudnione w innym zakładzie pracy na umowę o pracę, czy te osoby muszą być niepracujące?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czy o dofinansowanie w ramach podejmowania działalności gospodarczej może ubiegać się osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę? 	<p>Zgodnie z rozporządzeniem (§ 5 ust 1 pkt 2 rozporządzenia) - podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy jest zobowiązany podjąć we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej i ją wykonywać do dnia, w którym upłynie dwa lata od dnia wypłaty płatności końcowej oraz:</p> <p>a) dokonać zgłoszenia na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych (w zakresie ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego) z tytułu wykonywania tej działalności i podlegać tym ubezpieczeniom do dnia w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub</p> <p>b) utworzyć co najmniej jedno miejsce pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, tj. zatrudnić osobę, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę a także utrzymać utworzone miejsca pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p> <p>Stosownie do pytania, opierając się na gruncie przepisów rozporządzenia - warunek będzie spełniony jeśli Beneficjent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokona zgłoszenia na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych w ww. zakresach albo - będzie zatrudniać np. dwie osoby na podstawie umowy o pracę w ww. okresie w wymiarze /4 etatu każda.
3.	<p>Czy w ramach operacji polegających na „podejmowaniu działalności gospodarczej ” oraz „rozwijaniu działalności gospodarczej ” możliwe jest zatrudnienie emeryta, rencisty oraz osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia?</p>	<p>Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia pomoc jest przyznawana na operację w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) przez m.in. podejmowanie działalności gospodarczej lub rozwijanie działalności gospodarczej.</p> <p>W przypadku operacji polegającej na podejmowaniu działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie podejmie we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, będzie ją wykonywał do dnia, w którym upłyną 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz m.in. utworzy co najmniej jedno miejsce pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę.</p> <p>W przypadku natomiast operacji polegającej na rozwijaniu działalności gospodarczej,</p>

		<p>pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ubiegający się o jej przyznanie wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz m.in. utworzy co najmniej jedno miejsce pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę.</p> <p>W świetle powołanych powyżej przepisów prawa, nie ma ograniczenia, co do możliwości zatrudniania emeryta, rencisty lub osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia, jeżeli ww. osoby zostaną zatrudnione na podstawie umowy o pracę albo spółdzielczej umowy o pracę.</p>
4.	Czy oprócz samozatrudnienia wymagane jest stworzenie dodatkowego miejsca pracy?	<p>Zgodnie z § 5 ust. 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:</p> <p>a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemu ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub</p> <p>b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p>
5.	Czy przedsiębiorca zatrudniający osobę na umowę zlecenia może tę samą osobę zatrudnić już na etat w ramach stworzenia jednego miejsca pracy po otrzymaniu dofinansowania ?	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z późn. zm., Beneficjent zobowiązany jest do utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem operacji dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę. W związku z powyższym w/w rozporządzenie nie wprowadza ograniczeń w zakresie zawarcia umowy o pracę z osobą, która wcześniej</p>

		<p>świadczyła usługi na podstawie umowy zlecenia. Niemniej jednak podkreślenia wymaga fakt, że nowoutworzone miejsce musi być ściśle powiązane z zakresem realizowanej operacji, czyli musi powstać w wyniku realizacji operacji.</p>
6.	<p>W sytuacji, gdy beneficjent zatrudnia 2 osoby (dla uproszczenia przyjmijmy, iż stan średnioroczny wynosi 2 etaty) oraz deklaruje utworzenie 1 etatu, to jego zobowiązanie będzie dotyczyło utrzymania 3 miejsc pracy, czy tylko tego 1 utworzonego w ramach operacji? Czy w tej sytuacji osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą uwzględniamy jako 1 etat i wtedy oprócz 2 osób zatrudnionych mamy samozatrudnienie osoby rozwijającej działalność gospodarczą oraz 1 etat planowany do utworzenia?</p>	<p>Odpowiadając na pytanie dotyczące utrzymania miejsc pracy, wyjaśniam, że zgodnie z zapisem ww. rozporządzenia § 7 ust. 1 pkt 2 lit. b pomoc na operacje w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest przyznawana, jeżeli operacja zakłada utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upłyną 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej. Tym samym, zapis ten wskazuje, że beneficjent oprócz miejsca pracy, które powstanie w wyniku realizacji operacji jest zobowiązany także do utrzymania miejsc pracy już istniejących. Analizując podany przykład, jeżeli dany podmiot posiada już 2 miejsca pracy oraz utworzy 1 miejsce pracy jako rezultat operacji, będzie zobowiązany do utrzymania 3 miejsc pracy (w wymiarze przeliczonym na etaty) w okresie trwałości operacji, czyli w trakcie realizacji operacji oraz przez okres 3 lat liczony od dnia wypłaty przez Agencję Płatniczą płatności końcowej. Opierając się na zapisach „Zasad wypełnienia Oświadczenia podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o wielkości przedsiębiorstwa”, w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą również osobę właściciela należy uwzględnić obliczając stan zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Stąd, właściciel będzie policzony jako istniejące 1 miejsce pracy, a w przypadku gdy zatrudnia dodatkowo 1 osobę oraz utworzy 1 miejsce pracy w ramach planowanej operacji, wówczas taki beneficjent będzie zobowiązany do utrzymania 3 miejsc pracy, analogicznie jak wyżej opisano.</p>
<p>19. Utrzymanie działalności gospodarczej</p>		
1.	<p>Proszę o informacje dotyczące wymaganej trwałości projektu (utrzymania działalności gospodarczej, a nie utrzymania miejsca pracy) w ramach wsparcia związanego z „podejmowaniem działalności gospodarczej” oraz „rozwijaniem działalności gospodarczej”? jaki jest rzeczywisty wymagany czas utrzymania działalności gospodarczej (okres trwałości utrzymania sprzętu) po otrzymaniu płatności ostatecznej? Jak rozumieć §27.1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wsparcia na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność</p>	<p>Zgodnie z art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 w przypadku operacji inwestycyjnych okres trwałości operacji wynosi 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej. Jednocześnie ten sam artykuł stanowi, że państwa członkowskie mogą skrócić 5-letni okres trwałości do trzech lat w przypadkach dotyczących utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MSP.</p> <p>Zgodnie z § 27 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, umowa o przyznaniu pomocy zawiera w szczególności zobowiązania beneficjenta prowadzącego mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu - do zapewnienia trwałości operacji przez co najmniej 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p> <p>Jednocześnie operacje polegające na podejmowaniu działalności gospodarczej, z uwagi</p>

	<p>dot. trwałości? Art. 71 rozporządzenia 1303/2013 mówi o zwrocie dotacji, jeżeli w ciągu 5 lat firma zaprzestanie działalności, a rozporządzenie 651/2014 (sekcja 2, artykuł 17) odnosi się tylko do miejsc pracy. Od jakiego okresu liczone jest utrzymanie miejsca pracy, czy zatrudnienia pracownika czy otrzymania płatności końcowej?</p>	<p>na formę wsparcia (ryczałt), nie są operacjami inwestycyjnymi (pomimo, iż mogą obejmować koszty związane z inwestycją), dlatego też nie mają do nich zastosowania postanowienia art. 71 rozporządzenia nr 1303/2013 w zakresie trwałości operacji. W przypadku operacji polegającej na podejmowaniu działalności gospodarczej, beneficjent zobowiązuje się m.in. do:</p> <p>1) podjęcia we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywania do dnia, w którym upłyną 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:</p> <p>a) zgłoszenia beneficjenta do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podlegania tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłyną 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub</p> <p>b) utworzenia co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienia osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymania utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłyną 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej.</p>
2.	<p>Proszę o informację, czy w przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą poza granicą Polski, w sytuacji zlikwidowania zagranicznej działalności gospodarczej Wnioskodawca może ubiegać się o środki w ramach zakresu wsparcia związanego z „podejmowaniem działalności gospodarczej”? Czy występuje okres karencji pomiędzy zlikwidowaniem działalności zagranicznej oraz podjęciem działalności gospodarczej w Polsce?</p>	<p>Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia, pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej jest przyznawana jeżeli w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie.</p> <p>Art. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wskazuje, iż ww. ustawa reguluje podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zadania organów w tym zakresie.</p> <p>Jeśli zatem osoba prowadziła działalność gospodarczą za granicą i będzie spełniać warunki przyznania pomocy, może ubiegać się o wsparcie w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.</p>
3.	<p>Czy w ramach sięgania po środki na podejmowanie czy rozwijanie działalności gospodarczej w przypadku działalności o charakterze sezonowym można tą działalność zawieszać z uwagi na sezonowość? Jeśli</p>	<p>Beneficjent, któremu zostanie wypłacona pomoc na operację ramach podejmowania działalności gospodarczej (§ 2 ust.1 pkt 2 lit. a rozporządzenia 19.2) albo rozwijania działalności gospodarczej (§ 2 ust.1 pkt 2 lit. c rozporządzenia 19.2) powinien realizować zobowiązania określone</p>

	<p>tak, to jak będzie weryfikowane średnioroczne zatrudnienie i trwałość operacji? Zgodnie z § 11 pkt 2 umowy przyznania pomocy na podejmowanie działalności gospodarczej zwrot wypłaconej pomocy następuje w przypadku niewykonywania działalności gospodarczej co najmniej przez okres 2 lat od dnia wypłaty płatności końcowej – zwrotowi podlega 100% kwoty wypłaconej pomocy. Jak wobec powyższego liczyć te 2 lata?</p>	<p>w umowie o przyznaniu pomocy m.in. w zakresie:</p> <p>a) utrzymania średniorocznego stanu zatrudnienia w okresie zakreślonym postanowieniami tej umowy oraz</p> <p>b) wykonywania działalności gospodarczej.</p> <p>Pomimo, iż ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2015, poz. 584) (dalej: ustawa sdg) (przewiduje możliwość zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorców będących osobami fizycznymi oraz określa okoliczności, w jakich można zawiesić działalność, jednak przedsiębiorca będący Beneficjentem poddziałania 19.2 nie może dokonać zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej w trybie określonym ww. ustawie nawet w przypadku prowadzenia działalności sezonowej. Jeśli w ramach działalności wykonywanej sezonowo nie jest zasadne zatrudnienie pracowników w tzw. „martwym okresie”, możliwym jest ograniczenie zatrudnienia w tym okresie (np. przez kilka miesięcy w roku). Niemniej jednak, w takiej sytuacji Beneficjent powinien w pozostałych miesiącach roku zatrudniać odpowiednio zwiększoną liczbę pracowników, tak aby wykazać średniorocznie, co najmniej docelowy stan zatrudnienia wynikający z postanowień zawartej umowy o przyznaniu pomocy.</p> <p>W odniesieniu do okresu, w jakim Beneficjent powinien wykazać utrzymanie średniorocznego stanu zatrudnienia na poziomie określonym w umowie o przyznaniu pomocy - informuję, że termin ten zaczyna swój bieg odpowiednio od dnia wypłaty drugiej transzy pomocy (podejmowanie działalności gospodarczej) albo płatności końcowej (rozwijanie działalności gospodarczej) rozumianej jako dzień dokonania przez Agencję płatności na rzecz Beneficjenta, i wynosi:</p> <p>a) w przypadku operacji w ramach podejmowania działalności gospodarczej - 2 lata,</p> <p>b) w przypadku operacji w ramach rozwijania działalności gospodarczej - 3 lata.</p>
20. Dochód z niekomercyjnej infrastruktury		
1.	<p>Czy można osiągać przychody i/lub dochody z dofinansowanej za pośrednictwem LGD niekomercyjnej infrastruktury</p>	<p>Użyty w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) wyraz „niekomercyjnej”, zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego (PWN) oznacza „nieobliczony na zysk”. Oznacza to, że wnioskodawca na etapie przyznania pomocy będzie musiał wykazać niedochodowy charakter operacji, tj. wskazać, że planowane przychody i koszty będą ulegać zbilansowaniu, tak aby przewidywany zysk wynosił zero.</p>

		Szczegółowe informacje w tym zakresie znajdują się w formularzu wniosku o przyznanie pomocy a stosowne postanowienia w umowie o przyznaniu pomocy.
21. Kody PKD		
1.	Czy działalność gospodarcza polegająca na działalności parkingów samochodowych i rowerowych (PKD-52.21) może być wspierana w ramach poddziałania 19.2?	Przepis § 8 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570) wskazuje klasyfikację działalności gospodarczej wyłączonej ze wsparcia na operację z zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarze wiejskim objętym strategią rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Do takiej działalności należy m.in. gospodarka magazynowa, która zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) znajduje się w sekcji H – Transport i gospodarka magazynowa, w dziale 52 – Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport. Dział ten rozgranicza kody PKD na podklasy ściśle związane z magazynowaniem oraz te, które związane są z działalnością usługową wspomagającą transport. Działalność parkingów samochodowych i rowerowych stanowi podklasę „Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy”, a zatem nie dotyczy magazynowania.
2.	Czy osoba prowadząca działalność gospodarczą z kodem PKD 46.21.Z - sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt może ubiegać się o dofinansowanie na rozwój działalności gospodarczej w ramach Poddziałania 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność? Głównym profilem działalności firmy jest sprzedaż pasz, koncentratów, premiksów oraz śrut białkowych dla zwierząt gospodarskich oraz preparatów dla zwierząt domowych. - proszę również o wyszczególnienie kodów PKD działalności usługowej wspomagającej rolnictwo i następującej po zbiorach.	Przepis § 8 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570 z późn. zm.) zwanego dalej rozporządzeniem, wskazuje rodzaje działalności gospodarczej, które wyłączone są ze wsparcia na 19.2. Do przedmiotu takiej działalności należy m.in. działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach, która zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) znajduje się w sekcji A – Rolnictwo, Leśnictwo, Łowiectwo i Rybactwo, w dziale 01 – Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową w grupie 01.6 – Działalność usługowa wspomagająca rolnictwo i następująca po zbiorach. Zgodnie z klasyfikacją PKD, podklasa (01.63.Z) nie obejmuje sprzedaży hurtowej płodów rolnych, sklasyfikowanej w odpowiednich podklasach grupy 46.2, tj. także działalności gospodarczej z kodem PKD 46.21.Z, wskazanej w

		<p>zapytaniu LGD.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, osoba prowadząca działalność gospodarczą zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej może ubiegać się o pomoc na rozwój tej działalności w ramach poddziałania 19.2 pod warunkiem, że spełni warunki przyznawania pomocy określone w rozporządzeniu. Rozwijana działalność gospodarcza, będąca przedmiotem operacji nie może być działalnością wykluczoną ze wsparcia, zgodnie z § 8 rozporządzenia.</p>
3.	Czy można ubiegać się o wsparcie na rozwój działalności w ramach dwóch kodów PKD?	Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy na rozwój działalności gospodarczej we wniosku o przyznanie pomocy powinien wskazać kod PKD, który ma związek z zakresem realizowanej operacji
4.	Czy jest możliwe rozwijanie działalności gospodarczej w ramach tego samego kodu PKD w ramach którego prowadzona jest działalność gospodarcza.	<p>Pomoc na operację w zakresie, o którym mowa w § 2 ust.1 pkt 2 lit. c (rozwijanie działalności gospodarczej) może zostać przyznana na realizację inwestycji w zakresie:</p> <p>a) rozszerzenia przez przedsiębiorcę dotychczasowej działalności o dodatkowy kod PKD (np. przedsiębiorca prowadzi działalność produkcyjną w branży spożywczej, a w ramach realizacji operacji zamierza uruchomić „nową” działalność w obszarze np. doradztwa dla producentów rolnych),</p> <p>b) zwiększenia intensywności działalności w ramach dotychczasowego kodu PKD (np. przedsiębiorca prowadzi działalność produkcyjną w branży spożywczej, a w ramach realizacji operacji zamierza zakupić i uruchomić dodatkową linię produkcyjną).</p> <p>W związku z powyższym, pomoc na rozwijanie działalności gospodarczej może zostać przyznana na operacje zakładającą inwestycję w „ramach dotychczasowego kodu PKD”. W takim przypadku podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy powinien wykazać w biznesplanie m.in. że inwestycja będzie uzasadniona ekonomicznie, tj. planowane nakłady inwestycyjne zostaną zrównoważone przez przyrost przychodów w ramach dotychczasowej działalności</p>
5.	W sytuacji kiedy w małżeństwie mąż prowadzi firmę ogrodniczą, żona z kolei (z wykształcenia projektant ogrodów), chciałaby pozyskać środki na otwarcie działalności gospodarczej w zakresie zbliżonym do działalności męża (kod PKD obejmuje jedno i drugie działanie) czy tego rodzaju sytuacja staje na przeszkodzie uzyskania wsparcia w ramach PROW? Byłyby to dwie niezależne firmy, spełniające pozostałe warunki dostępu, kwestia podejmowania wzajemnej współpracy z pewnością miałyby miejsce, nie mniej	W § 8 rozporządzenia został określony katalog działalności, sklasyfikowanych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) - które nie są objęte wsparciem. Ponadto, w zakresie poddziałania 19.2 wsparcie może dotyczyć działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Jednocześnie należy zauważyć, że w myśl art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przepisów tej ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie ogrodnictwa.

	jednak czy zbliżony zakres (a raczej kod PKD) jest tutaj przeszkodą?.	
6.	Czy firma prowadząca działalność dotyczącą kilku kodów PKD, może otrzymać pomoc na rozwijanie działalności gospodarczej związanej z realizacją działalności objętą wyłącznie jednym (głównym) kodem PKD, czy też może wnioskować o pomoc na rozwijanie działalności również w zakresie objętym innymi kodami PKD?	Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy na rozwój działalności gospodarczej we wniosku o przyznanie pomocy powinien wskazać kod PKD który ma związek z zakresem realizowanej operacji. Zgodnie z §15 ust 1 i 2 Rozporządzenia MRiRW z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” pomoc jest przyznawana do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wynosi 300 tys zł na jednego beneficjenta. Zatem jeśli wnioskodawca wyraża chęć ubiegania się o pomoc nie tylko na wykonywaną działalność w ramach głównego kodu PKD ale również na inne kody PKD w ramach której wykonuje działalność, przepisy rozporządzenia wykonawczego nie nakładają takiego ograniczenia, czyli wnioskodawca może złożyć kilka wniosków w ramach innych kodów PKD, przy czym musi pamiętać że limit przyznania pomocy na 1 beneficjenta wynosi 300 tys zł.
7.	Czy można ubiegać się na o wsparcie na rozpoczęcie dwóch kodów PKD?	Podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, który w związku z realizacją operacji planuje podjąć działalność gospodarczą (pierwsza rejestracja) podaje kod PKD, w ramach którego planuje uruchomić działalność oraz który najlepiej odpowiada zakresowi operacji. Wnioskodawca może podać również kod PKD w ramach którego będzie prowadzona działalność wspierana w ramach określonej we wniosku operacji.
22. Ustalenie wysokości wsparcia na podejmowanie działalności gospodarczej		
1.	Czy w biznesplanie można wpisać wydatki przekraczające wysokość premii określoną w LSR? Czy LGD może w kryteriach przyznać dodatkowe punkty za wkład własny do realizacji operacji w zakresie podjęcia działalności gospodarczej?	Ustalenie kwoty wsparcia w przypadku pomocy udzielanej w formie premii na podjęcie działalności gospodarczej odbywa się przez sprawdzenie czy prawidłowo zastosowano odpowiednią wskazaną w LSR wartość premii określoną np. dla danego rodzaju działalności gospodarczej, w granicach określonych przepisami § 16 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), tzn. od 50 tys. zł do 100 tys. zł. Jeśli wnioskowana kwota premii będzie wyższa od określonej przez LGD w LSR – LGD ustali kwotę wsparcia na poziomie określonym w LSR. Niemniej jednak, może nastąpić sytuacja, w której wnioskodawca podejmuje działalność gospodarczą wymagającą większych niż wnioskowana kwota premii nakładów finansowych. Wówczas biznesplan

		<p>zawierać będzie działania niezbędne do jego realizacji, które wnioskodawca sfinansuje z premii oraz własnych środków. W takiej sytuacji kwota środków niezbędna do realizacji biznesplanu (określona w biznesplanie) będzie wyższa niż kwota wnioskowana (kwota premii), przy czym pomoc przyznaje się do wysokości określonej w LSR.</p> <p>LGD ma możliwość oceny wysokości wkładu wnioskodawcy w realizację biznesplanu w ramach kryteriów wyboru operacji.</p>
23. Projekt grantowy		
1.	Czy w ramach projektu grantowego LGD obowiązuje 5-letni okres trwałości operacji, jeżeli projekt obejmuje zadania inwestycyjne?	<p>Tak, zgodnie z § 27 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), jednym z zobowiązań beneficjenta operacji (w przypadku projektu grantowego zobowiązanie jest nałożone na LGD będącą beneficjentem pomocy), jest zapewnienie trwałości operacji zgodnie z art. 71 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320).</p>
2.	Czy w związku z realizacją projektu grantowego LGD może ubiegać się o zaliczkę?	<p>Zgodnie z obowiązującymi przepisami, projekt grantowy to projekt realizowany przez LGD, a nie grantobiorcę. LGD powierza grantobiorcom realizację zadań w ramach projektu, w tym także zadań mających charakter inwestycyjny. Jednakże LGD nie ponosząc bezpośrednio kosztów inwestycyjnych nie spełnia warunku określonego w art. 45 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”, a więc nie może otrzymać zaliczki. Kosztem ponoszonym przez LGD jest grant przekazany grantobiorcy w związku z realizacją zadania, a dokumentem potwierdzającym</p>

		<p>dokonanie płatności, o którym mowa w art. 60 ust. 4 rozporządzenia nr 1305/2013, jest umowa o powierzenie grantu.</p> <p>Reasumując, brak możliwości uzyskania przez LGD zaliczki na projekt grantowy nie oznacza, że zadania realizowane w ramach tego projektu nie mogą mieć charakteru inwestycyjnego. W przypadku zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach projektu grantowego, zastosowanie mają obowiązujące przepisy i postanowienia umowy przyznania pomocy zobowiązujące LGD do zapewnienia trwałości operacji.</p>
3.	Kto może ubiegać się o wsparcie na realizację projektu grantowego i czy może prowadzić działalność gospodarczą?	<p>Należy zauważyć, że beneficjentem w ramach projektów grantowych jest LGD, a podmioty składające do LGD wnioski o powierzenie grantów są grantobiorcami, a nie beneficjentami. Zgodnie z § 29 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. poz. 1570), pomoc jest wypłacana (beneficjentowi, tj. LGD), jeżeli każdy grantobiorca spełnia warunki określone w § 3 ust. 1 lub 4 i § 4 ust. 1 pkt 4 i 7 oraz nie wykonuje działalności gospodarczej.</p>
24. Operacja własna LGD		
1.	<p>W sytuacji, w której spełniony został warunek, o którym mowa w art. 17 ust. 6 ustawy RLKS, czyli po zamieszczeniu informacji o zamiarze realizacji operacji własnej na stronie internetowej LGD nikt uprawniony do wsparcia nie zgłosił się, w związku z czym wsparcie może być udzielone LGD. Biorąc pod uwagę art. 21 ust. 1 ustawy o RLKS, Rada ma 45 dni (od dnia następującego po ostatnim dniu terminu składania wniosków o udzielenie wsparcia na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD) na dokonanie oceny zgodności operacji z LSR, wybranie operacji oraz ustalenie kwoty wsparcia. Czy w związku z tym ten termin obowiązuje także w przypadku, gdy wniosek składa LGD? Od kiedy ten termin obowiązuje? Czy zastosowanie ma art. 21 ust. 4 ustawy RLKS?</p>	<p>Wytyczne nr 2/1/2016 w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego PROW 2014-2020 z dnia 30 sierpnia br. wskazują, że jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w terminie 30 dni od zamieszczenia na stronie internetowej LGD informacji o planowanej do realizacji operacji własnej, żaden podmiot nie zgłosił zamiaru jej realizacji, - operacja objęta wnioskiem o przyznanie pomocy złożonym do LGD przez uprawniony podmiot/y, które uprzednio zgłosiły zamiar realizacji operacji, nie zostanie wybrana przez LGD do realizacji, - przeprowadzona przez LGD ocena, potwierdza, że zamiar realizacji operacji zgłosił podmiot nieuprawniony do wsparcia, <p>LGD może złożyć do Zarządu województwa wnioski o przyznanie pomocy na realizację operacji własnej.</p> <p>W takiej sytuacji do LGD zastosowanie mają przepisy art. 21 ust. 3 ustawy RLKS oraz § 14 pkt 1 rozporządzenia LSR i nie mają zastosowania wspomniane w zapytaniu art. 21 ust. 1 i 4 ww. ustawy.</p>

2.	Jak ma postępować LGD w sytuacji, gdy uprawniony podmiot, który uprzednio zgłosił zamiar realizacji operacji własnej, nie złoży do LGD wniosku o przyznanie pomocy w odpowiedzi na zgłoszenie o naborze w tym zakresie?	Zgodnie z Wytycznymi nr 2/1/2016 w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez LGD zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z dnia 30 sierpnia br., LGD może złożyć do zarządu województwa wnioski o przyznanie pomocy na realizację operacji własnej. Zgodnie bowiem z ww. Wytycznymi, opisany powyżej sposób postępowania wnioskodawcy prowadzi do nie wybrania przez LGD operacji do realizacji, ze względu na niezłożenie wniosku w miejscu i terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy (art. 21 ust. 4 pkt 1 pkt. b ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. poz. 378)).
25. Wykorzystanie budżetu LSR		
1.	Czy w przypadku kosztów kwalifikowalnych wyższych niż zakładane w kosztorysie/umowie ponoszonych przez jednostki sektora finansów publicznych, koszty te nie są brane pod uwagę przy monitoringu wykorzystanej kwoty w budżecie LSR?	Przy ustalaniu wysokości dostępnych środków, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 umowy o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność uwzględnia się kwoty środków własnych beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, stanowiące wymagany krajowy wkład środków publicznych.
2.	Na podstawie umowy przyznania pomocy na rozwijanie działalności par. 14 pkt 5: „Złożony przez Beneficjenta wniosek o zmianę umowy będzie podlegał rozpatrzeniu, jeżeli wraz z wnioskiem zostanie złożona opinia organu decyzyjnego LGD potwierdzająca, że wnioskowana przez Beneficjenta zmiana jest zgodna z LSR oraz kryteriami wyboru operacji stosowanymi przy wyborze tej operacji do finansowania/kryteriami, w oparciu o które dokonano wyboru operacji własnej LGD”. Zgodnie z Regulaminem Rady Stowarzyszenia Partnerstwa Północnej Jury, (...) „kompetencją Rady jest wybór operacji (...), które mają być realizowane w ramach LSR oraz ustalenie kwoty wsparcia”. W jakiej formie ma być potwierdzona opinia przez Radę? W jakich konkretnych przypadkach (jakie zmiany umowy) predestynują do tego by Rada wydawała opinię?	Postanowienia umowy o przyznaniu pomocy dopuszczają możliwość jej zmiany, o ile wraz z wnioskiem o zmianę umowy zostanie złożona opinia organu decyzyjnego LGD potwierdzająca, że wnioskowana przez Beneficjenta zmiana jest zgodna z LSR oraz kryteriami wyboru operacji stosowanymi przy wyborze tej operacji do finansowania. Zgodnie z Wytyczną nr 2/1/2016 MRiRW w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 LGD powinna uregulować w swoich procedurach zasady podejmowania uchwały w powyższym zakresie. Opinia taka, jeśli konieczne będzie dokonanie ponownej oceny przez organ LGD, może być przekazana w formie Uchwały Rady. Jeśli proponowana przez Beneficjenta zmiana umowy nie ma wpływu na ocenę wg lokalnych kryteriów wyboru, a LGD w swoich procedurach określiła możliwość wydania opinii bez konieczności podejmowania w takich przypadkach Uchwały Rady – wydaje się możliwe przedłożenie opinii podpisanej przez upoważnionego przedstawiciela Rady. Powyższe powinno wynikać z procedur przyjętych przez LGD.
3.	Zgodnie z zapisami LSR pomoc na operacje w zakresie	Planowana przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy operacja powinna

	<p>podejmowania działalności gospodarczej przyznawana jest w wysokości 70 tys. zł. W związku z powyższym, proszę o informację, czy we wniosku o przyznanie pomocy można uwzględnić koszty przekraczające kwotę dofinansowania? Na przykład wniosek o przyznanie pomocy obejmuje zakup maszyny za kwotę 80 tys. zł, z czego 10 tys. zł będzie stanowił koszt, który musi ponieść Wnioskodawca ze względu na limit dofinansowania wskazany w LSR. Co w sytuacji jeżeli podczas oceny wniosku o przyznanie pomocy jakiś koszt zostanie uznany przez SW za niekwalifikowalny i automatycznie kwota projektu zmniejszy się np. do 65 tys. zł? Czy taki wniosek zostanie odrzucony ze względu na fakt, że w LSR określona została kwota pomocy na poziomie 70 tys. zł?</p>	<p>stanowią zamkniętą całość, a planowane do poniesienia koszty powinny być uzasadnione, m.in. ze względu na zakres planowanej do realizacji operacji oraz racjonalne. Biorąc pod uwagę powyższe nie ma przeciwwskazań, aby ww. podmiot mógł wykazać we wniosku o przyznanie pomocy koszty operacji przekraczające kwotę pomocy określoną przez LGD. Zgodnie z Wytyczną nr 2/1/2016 w zakresie jednolitego i prawidłowego wykonywania przez lokalne grupy działania zadań związanych z realizacją strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - jeśli wnioskowana kwota premii będzie wyższa od określonej przez LGD w LSR – LGD ustali kwotę wsparcia na poziomie określonym w LSR.</p> <p>W odniesieniu do drugiej części pytania uprzejmie informuję, iż zgodnie z § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1570, z późn. zm.), zwanym dalej rozporządzeniem, pomoc na operację (...) jest przyznawana, jeżeli biznesplan jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, a w szczególności, jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów jest nie niższa niż 70% kwoty, jaką można przyznać na tę operację.</p> <p>Powyższe oznacza, że wniosek o przyznanie pomocy będzie mógł być zaakceptowany, o ile suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji (racjonalne i uzasadnione zakresem operacji) nie będzie niższa niż 70% kwoty określonej w LSR.</p>
26. Wnioski, Instrukcje Procedury oraz Biznes PLAN		
1.	<p>Zgodnie z zapisami instrukcji wypełniania wniosku (sekcja B.IV): „W polach 6.2.1 oraz 6.2.2 albo 6.2.3 należy wpisać odpowiednio kwotę środków wspólnotowych (wkład EFRROW) oraz kwotę krajowych środków publicznych (wkład krajowy)” Jak postąpić w przypadkach, gdy w wyniku wyliczenia tych kwot otrzymamy wartości z trzema miejscami po przecinku. Czy zastosować zaokrąglenie? Nadmieniamy, iż w części ogólnej instrukcji zawarto</p>	<p>W przypadku WoPP na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – zgodnie z informacją zawartą na stronie 2 Instrukcji wypełniania WoPP – Dane finansowe podawane we wniosku, w tym w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji wrazone są w złotych z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, za wyjątkiem kwoty pomocy, którą należy podać do pełnych złotych (po obcięciu gorszy). W związku z powyższym w przypadku wyliczania kwot w polach 6.2.1 oraz 6.2.2. i 6.2.3 WoPP, w sytuacji gdzie kwota ta występuje z trzema miejscami po przecinku należy</p>

	<p>pouczenie: „Dane finansowe podawane we wniosku, w tym w Zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji wyrażone są w złotych z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, za wyjątkiem wnioskowanej kwoty pomocy, którą należy podać w pełnych złotych (po obcięciu groszy)”.</p>	<p>zastosować matematyczne zaokrąglenie z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku z przyjęciem warunku, iż kwoty w ramach punktów 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3 dadzą ostatecznie kwotę pomocy w ramach punktu 6.2. Analogiczne rozwiązanie stosuje się w ramach punktu 6.3.</p>
2.	<p>Zgodnie z zapisami instrukcji wypełniania wniosku (sekcja B.IV): W przypadku wspólników spółki cywilnej, każdy ze wspólników wykazuje pomoc przyznaną w ramach poddziałania 19.2 na operacje realizowane w związku z działalnością wykonywaną w ramach spółki cywilnej, jak również pomoc przyznaną wspólnikowi indywidualnie, poza działalnością wykonywaną w ramach spółki cywilnej, np. jako przedsiębiorcy prowadzącemu działalność gospodarczą we własnym imieniu. Czy analogicznie należy wypełniać tabele dotyczące limitu pomocy de minimis w przypadku wspólników spółki cywilnej? W instrukcji brak zapisów dotyczących tej kwestii.</p>	<p>W ramach wniosku o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji z zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - zgodnie instrukcją wypełniania WoPP (str. 22) spółkę cywilną i przedsiębiorstwo jej wspólnika należy uznać za powiązane i sumować udzieloną pomoc de minimis, jeżeli z umowy spółki cywilnej wynika wywierania na nią decydującego wpływu. Szczegóły, jak rozumieć jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane, bardzo dokładnie wyjaśnione zostały na 22 stronie instrukcji wypełniania WoPP. W związku z powyższym na limit pomocy de minimis w ramach spółki będzie limitem składowym spółki i jej wspólników lub innych osób wywierających decydujący wpływ na działalność spółki.</p>
3.	<p>Zgodnie z zapisami instrukcji wypełniania wniosku (sekcja B.IV): „w przypadku, gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy obowiązuje limit pomocy de minimis w wysokości 500 000,00 euro należy zaznaczyć w polu 3.1 TAK (sekcja B.IV), a następnie wypełnić pozostałe pola tabeli oraz pola tabeli 3.2. Jeżeli jest prowadzona działalność związana z drogowym transportem towarów i zakres pomocy obejmuje koszty związane z nim wypełnić pole 3.3” Jak rozumieć ten zapis? Pola tabeli 3.2 obowiązują wnioskodawców, których obowiązuje limit 200 000,00 EUR, Pola tabel 3.3 obowiązują wnioskodawców, których obowiązuje limit 100 000,00 EUR,</p>	<p>W ramach wniosku o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Wnioskodawca w sekcji B.IV Planu finansowego operacji wypełnia jedynie tą sekcję, która bezpośrednio go dotyczy zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013), w ramach Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorcom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012) oraz Rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45) na końcu sumując przyznaną pomoc i wyliczając dostępny jeszcze limit pomocy de</p>

		<p>minimis.</p> <p>Limit 500 000 EUR funkcjonuje w przypadku pomocy przedsiębiorcom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (uzyskana pomoc nie wpłynie na handel między państwami członkowskimi ani nie zakłóci bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji). Limit 200 000 EUR obowiązuje w przypadku pozostałych rodzajów działalności oraz limit 100 000 EUR funkcjonuje jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w zakresie drogowego transportu towarów. W przypadku podmiotów działających zarówno w sektorze drogowego transportu towarów, jak i innej branży może być zastosowany limit 200 000 EUR, o ile spełnione są łącznie dwa warunki: operacja nie dotyczy sektora transportu drogowego oraz prowadzona jest rozdzielność rachunkowa działalności wykonywanej w sektorze transportu drogowego i pozostałej działalności gospodarczej.</p>
4.	Jakie są planowane terminy uzupełnień wniosków o dofinansowanie - pierwszego i drugiego uzupełnienia i jaki jest planowany termin zakończenia oceny wniosków?	<p>Na tym etapie nie ma możliwości udzielenia precyzyjnej informacji nt. terminu przeprowadzenia kontroli administracyjnej i zakończenia oceny wniosków, ponieważ będzie on zależny od zainteresowania potencjalnych wnioskodawców naborem. Jednakże, zgodnie z § 16 ust 1 Rozporządzenia określającego warunki oraz tryb wypłaty pomocy na operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa”, w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie pomocy, właściwy organ samorządu województwa wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy lub informuje podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy o odmowie jej przyznania. Oznacza to, że Samorząd Województwa w ciągu 6 miesięcy od zakończenia naboru musi dokonać oceny wniosków zgodnie z określonymi w rozporządzeniu kryteriami oraz przeprowadzić kontrolę administracyjną wniosków o przyznanie pomocy podmiotów umieszczonych na liście, o której mowa w § 13 ust 1 ww. rozporządzenia.</p>
5.	Czy wnioskodawcy do rozwijania działalności gospodarczej muszą wypełnić wiersz 20 oraz 21 w pkt. 7.1 Wskaźniki obowiązkowe we WOPP?	<p>Instrukcja wypełniania wniosku o przyznanie pomocy w zakresie omawianego rodzaju operacji, tj. rozwijania działalności gospodarczej, wskazuje, że w wierszu 20 tabeli dotyczącym zakresu Operacje przyporządkowane wyłącznie do celu szczegółowego 6B, wskaźnik Liczba osób korzystających ze wspartych usług/infrastruktury należy określić liczbę osób korzystających ze wspartych usług/infrastruktury wyłącznie w odniesieniu do celu szczegółowego 6B. Natomiast w wierszu 21 tabeli dotyczącym wskaźnika Liczba osób korzystających ze wspartych usług/infrastruktury z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, w kolumnie Zakres operacji należy wybrać odpowiedni zakres z listy rozwijanej.</p> <p>Zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o przyznanie pomocy wynika, iż w ramach PROW 2014-2020 każda operacja w ramach poddziałania 19.2 musi realizować cel</p>

		szczegółowy główny 6B: Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich, stąd pole 4 zostało na stałe wypełnione. Natomiast, co do wskaźników celu operacji wymienionych wprost w wierszu 20 i 21, należy mieć na uwadze, iż to, czy dana operacja zakłada ich osiągnięcie, zależy w głównej mierze od faktycznego zakresu i rodzaju inwestycji. Bez zapoznania się z konkretnym rodzajem operacji wraz z całą dokumentacją, nie można stwierdzić, czy te właśnie wskaźniki związane są z jej realizacją i czy należy wówczas je wypełnić we wniosku.
6.	<p>Czy wnioskodawca do podejmowania działalności gospodarczej w przypadku, gdy nie otrzymał wcześniej pomocy de minimis składa wraz z WOPP załącznik Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o niezyskaniu pomocy de minimis oraz załącznik Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis?</p> <p>Wątpliwości LGD budzi zapis instrukcji wypełniania WOPP:</p> <p>„Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie otrzymał pomocy de minimis i nie wnioskuje o nią obowiązkowo dołącza Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o niezyskaniu pomocy de minimis”.</p>	<p>Jeśli wnioskodawca ubiegający się o przyznanie pomocy w zakresie podejmowania działalności gospodarczej nie otrzymał pomocy de minimis w okresie obejmującym bieżący rok podatkowy oraz dwa poprzedzające go lata podatkowe, wówczas obowiązkowo dołącza do wniosku o przyznanie pomocy załącznik: Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o niezyskaniu pomocy de minimis. Konieczne jest także, zgodnie z listą załączników, dołączenie przez wnioskodawcę Formularza informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis.</p>
7.	<p>Pytanie dotyczy spójności z dokumentem strategicznym - oczywiście mamy Strategię, która obowiązuje od 2010 r. W tamtym czasie nie byliśmy w posiadaniu niektórych urządzeń/ nieruchomości i nie zakładaliśmy ich modernizację/ rozbudowę, wpisaliśmy zatem tylko rozbudowę kanalizacji sanitarnej. Nabyliśmy jakiś czas temu oczyszczalnię, która nie jest wystarczająca na potrzeby miejscowości i należy ją rozbudować (miejscowość się również rozbudowuje i przybywa mieszkańców). Jesteśmy na etapie aktualizacji strategii, bowiem wiele zamierzeń jest zrealizowanych, na część zmieniła się koncepcja i doszły nowe, nie brane pod uwagę w 2010 roku (nie ma potrzeby pisanie jej od nowa bowiem zakres czasowy nadal obowiązuje i niektóre zamierzenia</p>	<p>Dopuszczalne jest, aby na etapie wezwania do uzupełnień w ramach kontroli administracyjnej przedłożyć zaktualizowany załącznik nr 10 Dokument strategiczny, dotyczący obszaru, na którym planowana jest realizacja operacji.</p> <p>Jednocześnie zaznacza się, iż ostateczne rozstrzygnięcie przywołanych kwestii nastąpi podczas oceny wniosku o przyznanie pomocy, kiedy to Samorząd Województwa będzie dysponował całością dokumentacji związanej z ubieganiem się o przyznanie pomocy.</p> <p>W związku z powyższym, przedstawiona powyżej odpowiedź ma charakter wyłącznie informacyjny, a nie rozstrzygający.</p>

	jeszcze nie są zrealizowane). Czy zatem jeżeli do etapu kontroli administracyjnej, po wystosowaniu wezwania przedstawimy stosowną aktualizację czy takie działanie będzie uwzględnione?	
8.	Zgodnie z zapisami instrukcji wypełniania wniosku: W polu nr 12.2 wniosku należy podać wartość netto nakładów projektu, które zostałyby poniesione w przypadku nieotrzymania pomocy (szacunkowo w zł) „Na podstawie udzielonych przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy odpowiedzi UM dokona oceny możliwości realizacji operacji objętej wnioskiem bez udziału środków publicznych” Czy UM posiada wytyczne co do wartości % kosztów kwalifikowanych wskazanych w w/w polu wniosku, pozwalających na ocenę, iż operacja objęta wnioskiem nie może być zrealizowana bez udziału środków publicznych? Jeżeli tak, prosimy o określenie obowiązujących zasad.	W ramach wniosku o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - pole 12.2 wymaga wypełnienia w przypadku, jeżeli w polu 12.1 zaznaczano odpowiedź NIE, czyli zakłada się, że planowana do realizacji operacja nie powstałaby bez pomocy publicznej w zakresie identycznym jak wskazany we wniosku o przyznanie pomocy. Urząd Marszałkowski nie dysponuje wytycznymi w zakresie wysokości kosztów w ramach pola 12.2. Wnioskodawca ma oszacować sam, jakie nakłady netto poniósłby w ramach projektu, jeżeli nie otrzymałby pomocy publicznej, a Urząd Marszałkowski na podstawie wszystkich danych zwartych w punkcie 12. Określenie poziomu i zakresu, do jakiego podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy zrealizowałby projekt bez pomocy publicznej wyliczy Efekt Deadweight, czyli wartość procentową zdarzenia niezależnego.
9.	Jaki jest min. okres przechowywania dokumentacji po dokonaniu płatności końcowej?	W przypadku przyznania pomocy finansowej w ramach zakresu „Rozwijanie działalności gospodarczej” Beneficjent zgodnie z zapisami § 5 umowy o przyznanie pomocy zobowiązany zostanie do przechowywania całości dokumentacji związanej z przyznaną pomocą przez okres 5 lat liczony do dnia wypłaty przez Agencję płatności końcowej.
10.	Czy wniosek o uzyskanie numeru producenta rolnego (ARIMR) winien być złożony na tę osobę fizyczną, czy już dopiero na firmę, którą założy z zaznaczeniem że co najmniej wniosek o nadanie tego numeru jest załącznikiem do WOPP o dofinansowanie?	Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U z 2015 r. poz.807 i 1419), numer identyfikacyjny nadawany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa może zostać nadany dla osoby fizycznej która planuje podjąć działalność gospodarczą. W sytuacji gdy podmiot nie posiada numeru identyfikacyjnego wraz z wnioskiem należy złożyć wniosek o wpis do ewidencji producentów rolnych lub jego kopie w przypadku, gdy wniosek o nadanie numeru identyfikacyjnego został złożony we wcześniejszym terminie przez podmiot i do chwili złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach przedmiotowego środka wsparcia, nie otrzymał wymaganego numeru.
11.	Czy koszty budowlane mogą być rozbite na 2 etapy np. w pierwszym etapie poniżej 30tys euro -budynek stan surowy i w drugim poniżej 30 tys euro - wykończenie	Zgodnie z § 18 ust.1 pkt 1) lit a) rozporządzenia pomoc na operację w zakresie rozwijania działalności gospodarczej jest przyznawana w wysokości 70% kosztów kwalifikowalnych, natomiast zgodnie z § 15 ust.3 pkt 2) rozporządzenia, wysokość

	<p>budynku i przeprowadzić dwa razy postępowanie ofertowe?</p>	<p>pomocy przyznanej na jedną operację nie może przekroczyć 300 tys. zł. Należy pamiętać, że wnioskowana kwota pomocy nie może być większa niż kwota określona w LSR lub ogłoszeniu o naborze wniosków o przyznanie pomocy. Ponadto podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy określając kwotę wnioskowaną musi pamiętać, iż wartość wnioskowanej kwoty pomocy nie może powodować przekroczenia limitu pomocy de minimis. W przypadku operacji w zakresie rozwijania działalności gospodarczej wniosek można podzielić na 2 etapy. Beneficjenci PROW 2014-2020 zobowiązani są ponosić wydatki kwalifikowalne dla zadań objętych operacją, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1020), gdy wymóg wynika z tej ustawy. W ramach PROW 2014-2020 konieczne jest stosowanie zasad konkurencyjności wydatków przez beneficjentów niebędących podmiotami zobowiązanymi zgodnie z art. 3 ustawy Pzp do jej stosowania, w przypadku zamówień przekraczających wartość 20 000 zł netto, tj. bez podatku od towarów i usług (VAT). Jeśli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie jest zobowiązany do stosowania ustawy Pzp lub planowana przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wartość robót budowlanych nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro do wniosku może załączyć kosztorys inwestorski, sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. Nr 130 poz. 1389). Dokumenty uzasadniające przyjęty poziom cen dla danego zadania są wymagane tylko w przypadku dóbr niestandardowych, które nie znajdują się w obrocie powszechnym.</p>
12.	<p>Czy są jakieś przeciwwskazania do tego aby w ramach operacji na Podejmowanie działalności zrealizować prace budowlane? We wniosku w załącznikach wymieniony jest kosztorys ale nie ma pozwolenia budowlanego</p>	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1570) o pomoc na operację w zakresie podejmowania działalności gospodarczej mogą ubiegać się podmioty spełniające kolejno warunki §3, §4, §5 ww. Rozporządzenia z wyłączeniem działalności gospodarczej będącej przedmiotem operacji sklasyfikowanej w przepisach Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w zakresie wymienionym w §8 Rozporządzenia. Na podstawie powyższego rozporządzenia roboty budowlane nie zostały wykluczone i mogą być objęte wnioskiem o przyznanie pomocy. W przypadku, gdy operacja obejmuje roboty budowlane do wniosku załącza się kosztorys inwestorski. Kosztorys inwestorski powinien zawierać elementy niezbędne do zweryfikowania racjonalności kosztów jednostkowych planowanych do wykonania robót budowlanych. Pomimo, iż nie jest wymagane aby kosztorys został sporządzony zgodnie z rozporządzeniem Ministra</p>

		<p>Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno - użytkowym (Dz. U.z 2004 r. Nr 130 poz. 1389), to kosztorys ten powinien odpowiadać minimalnym wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu. W przypadku, gdy zaplanowane roboty budowlane są proste do wykonania i nie wymagają wiedzy specjalistycznej, których ocena zasadności zakresu oraz racjonalności kosztów jest możliwa na podstawie powszechnie dostępnych informacji, wówczas nie ma konieczności załączenia kosztorysu inwestorskiego. Załączony kosztorys inwestorski powinien spełniać wymogi określone w § 7 ww. rozporządzenia. Z kolei ostateczna decyzja o pozwoleniu na budowę lub zgłoszenie zamiaru wykonania robót budowlanych właściwemu organowi wraz z oświadczeniem, że w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych, właściwy organ nie wniósł sprzeciwu albo potwierdzenie właściwego organu, że nie wniósł sprzeciwu wobec zgłoszonego zamiaru wykonania robót budowlanych będzie wymagane na etapie wniosku o płatność jeżeli taki obowiązek będzie wynikał z przepisów prawa budowlanego.</p>
13.	<p>Załącznik 7 wniosku (podejmowanie działalności) i 9 (rozwijanie działalności), czyli Formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis - sądząc z Instrukcji wypełniania wniosków, załącznik ten wymagany jest zawsze w przypadku podejmowania i rozwijania działalności, nawet jeśli beneficjent nie korzystał z pomocy de minimis?</p>	<p>Jeżeli podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy nie otrzymał pomocy de minimis i nie wnioskuje o nią obowiązkowo dołącza do Wniosku o przyznanie pomocy Oświadczenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy o nieuzyskaniu pomocy de minimis. Załącznik przedkłada się w formie oryginału sporządzonego na formularzu udostępnionym przez UM.</p>
14.	<p>Czy realizując duży projekt w ramach poddziałania 19.2 {budowa i organizacja pracowni z odtworzeniem warsztatów ginących zawodów) jest możliwość pozyskać dochody z prezentacji, wykładów, pokazów i wykładów w okresie związania projektem?</p>	<p>Możliwość uzyskania zysku, w ramach realizowanej operacji jest uzależniona od zakresu wsparcia oraz innych warunków. W zakresach, w których wymagany jest biznesplan {za wyjątkiem niekomercyjnych inkubatorów) pomoc jest udzielana na produkcyjną/handlową lub usługową działalność gospodarczą. Jednakże w zakresach, w których jest mowa o tworzeniu ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury samo brzmienie sugeruje, że są to operacje niekomercyjne. Warto zaznaczyć, że jednym z załączników do wniosku o przyznanie pomocy jest tabela w której oblicza się wartość bieżącą netto. Tabela pozwala określić czy operacja nie ma charakteru komercyjnego. W przypadku, gdy zaktualizowana wartość netto (NPV) operacji jest niższa od 25% wartości całkowitych kosztów operacji, to operacja nie generuje znacznego dochodu netto. W przypadku, gdy zaktualizowana wartość netto (NPV) operacji jest równa lub wyższa od 25% wartości całkowitych kosztów operacji, to</p>

		operacja generuje znaczny dochód netto. W tym przypadku pomoc na operację nie może zostać przyznana.
15.	Czy dzień przyznania pomocy na rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej należy interpretować jako dzień podpisania umowy z instytucją finansującą np. z ARiMR, czy też jest to dzień otrzymania płatności ostatecznej z tytułu zawartej z instytucją finansującą umowy. Zgodnie bowiem z § 7 ust. 1, pkt. 3 rozporządzenia ministra rolnictwa i rozwoju wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020 pomoc może być przyznana podmiotowi, któremu nie została do tej pory przyznana pomoc na podejmowanie działalności gospodarczej, albo upłynęło co najmniej 2 lata od przyznania takiej pomocy. Kluczowe jest więc precyzyjne określenie, czy w powyższych przepisach rozporządzenia przyznanie podmiotowi pomocy na operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej należy rozumieć jako dzień podpisania przez ten podmiot umowy z instytucją finansującą, czy też jest to może jakiś inny dzień?	Data przyznania pomocy dla beneficjentów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich jest dzień podpisania umowy o przyznanie pomocy pomiędzy wnioskodawcą a właściwym Samorządem Województwa.
16.	Czy gmina w trakcie realizacji operacji w zakresie niekomercyjnej infrastruktury dofinansowanej za pośrednictwem LGD może prowadzić równoległe roboty dodatkowe lub uzupełniające, zgodnie z Prawem zamówień publicznych, które nie zostały uwzględnione we wniosku o pomoc?	Przepisy rozporządzenia nie wprowadzają ograniczeń w zakresie udzielenia dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień dodatkowych lub uzupełniających, w stosunku do zasad i warunków określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164).
17.	Czy można osiągać przychody i/lub dochody z dofinansowanej za pośrednictwem LGD niekomercyjnej infrastruktury?	Użyty w § 2 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia LSR wyraz „niekomercyjnej”, zgodnie z definicją zawartą w Słowniku Języka Polskiego (PWN) oznacza „nieobliczony na zysk”. Oznacza to, że wnioskodawca na etapie przyznania pomocy będzie musiał wykazać niedochodowy charakter operacji, tj. wskazać, że planowane przychody i koszty będą ulegać zbilansowaniu, tak aby przewidywany zysk wynosił zero. Szczegółowe

		informacje w tym zakresie znajdują się w formularzu wniosku o przyznanie pomocy a stosowne postanowienia w umowie przyznaniu pomocy.
18.	Czy beneficjent podejmujący działalność gospodarczą może stosować uproszczoną księgowość w postaci Karty podatkowej lub ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych lub Podatkową Księgę Przychodów i Rozchodów?	Kwestia możliwości stosowania przez przedsiębiorcę uproszczonej księgowości nie jest regulowana przepisami dotyczącymi wspierania rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, a przepisami prawa bilansowego i podatkowego, tj. w szczególności ustawą o rachunkowości i przepisami ustaw podatkowych. Przepisy rozporządzenia LSR (§ 27 ust. 1 pkt 8 oraz ust. 3), wskazują jedynie, że beneficjent zobowiązany jest do uwzględniania wszystkich transakcji związanych z operacją w oddzielnym systemie rachunkowości albo wykorzystywania do ich identyfikacji odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1305/2013”. Prowadzenie oddzielnego systemu rachunkowości albo korzystanie z odpowiedniego kodu rachunkowego, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013, odbywa się w ramach prowadzonych ksiąg rachunkowych albo przez prowadzenie zestawienia faktur lub równoważnych dokumentów księgowych na formularzu udostępnionym przez samorząd województwa, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów beneficjent nie jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych.